Ն. 3048 1895 ՅՈՒԼԻՍ 14 ՇԱԲԱԹ 1313 ՄԼՏԵՐ 4 ՕՆԳԻՐԻՆՃԻ ՄԵՆԷ

20 ԿՈՊԵԿ

ՁԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԵ

20 ԿՈՊԵԿ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

(صاحب امتياز: جيوكليان) جريدهٔ شرقيه

ԱՊՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

	12 ամիս	6 ամիս	3 ամիս
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջթեղիէ 20 ղրուշան

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Յունուար, Փետրուար վերջին տարիքեր	ղ. 5
Կիսնամեայ տարիքեր 11ի 10ը. հա.	» 3

Մէվասսալը նաքիայա տարի պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իտարէ օլունմայանագ

Իտարէխանէի Սթամպօլա Գապը Ալի ճատտէսինէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպասանա տէր։ Գրաֆֆէի մէվասսալ հագգընա կազէթանէն տարիկ վէ ամսական

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բուսիայա ազիմէթ իթմիշ օլան Գուլկար հէյէթը մէպուսէսի՝ պու քէրրէ Մօսգուայա վասլը օլուգ, չըմէնտքէր սթամբօլնատա չէհրը մէգքիւրտէ միւթէմգքին Գուլկար էհալիսի թարաֆընան գապուլ օլընմըշ տէր։

Հէյէթը մէգքիւրէ ազալարը՝ Սէրկէյ մանասթիրընը զէյտարէթ իթիքատէն սոնրա, Քրէվէ կիթմէգ իւզրէ եօլա չըգմըշլար տէր։

Էլեվմ Գարլոպատտա պուլընան քըրէէն Ֆէրտինանտ՝ 2 հաֆթա տանա օրատա գալմագ ֆիքրինէ պուլունըյոր իմիշ։ Միւշարէյէյին զէվճէսի օլուգ Շվարձաւ նամ մահալէ պուլընան բըրէնսէս Մարթա—Լուիզ՝ Գարլոպատտա միւթէվէճճէյնէն չէհրը մէգքիւրտէն հարքէթ իթմիշ տէր։

Սօֆիատան Ալէման կազէթալարընա չէքիլէն պէր թէլէկրաֆտա պիտիրիւտիկինէ կէօրէ, միւթէվէֆա Մ. Սթամպուլօֆ վէրէսէսինէ էրէյիճէ միհիմ պէր սերվէթ թէրք իթմիշ տէր։ Մուսթիլէյինիմ՝ Սօֆիա վէ Ֆիլիպատ էվլէրի օլուգ, Թրնովա գուրպինտէ պէօյիւք պէր էվլաքը վէ պէր խայլի նագա ազչէսի իլէ պէր թազում միւթէլէֆ թանվիլարա վէ հիսսէ սէնէտաթը վար իմիշ, կէչէն սէնէ Մ. Սթամպուլօֆ՝ Զուրցցերիատտա կուզել պէր քէօշք իւթիրա իթմիշ տէր։

Միւթէվէֆտի մուսթիլէյինին զէվճէսի՝ Գուլգարիսթանատա տըրարը էնէպի պէր մէմլէքէթ կիթմէյէ գարար վերմիշտիր։

Ճաբօն հիւքիւմէթի՝ զապթ իթմիշ օլտուղը Լիու—Թանկ չէպհէճզիրէսինին՝ Զին հիւքիւմէթինէ կէրի վերիլմէսի մուգապիլինէ, թազմինաթը հարպիյէ մըգտարընա 45 միլեան ֆր. տանա զամմ օլընմասընը թալեպ էյլէյոր իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Խըտիվը Մբսըր ֆէխամ տեվլ. Ապպաս բաշա հազրէթլէրի՝ ըէֆա-գաթընտա եավէրանը Շահանէտէն սատ. Վէհպի բաշա իլէ էրքեանը մայթիլերի վէ 2 մայթը Սէնիյէ չավուշը պուլընտղը հայտէ Շէրէֆ սիմպօթը՝ էվվէլքի կիւն սաաթ 3 բատտէլերինտէ էյլուգ իսքէլէսինէ միւվասլէթի, վէ օրատա հաղը պուլընան զապթա մէմուրլարը թարաֆընան պիրիսթիգպալ տօղրուճա էյլուգ թիրպէսինէ ա-գիմէթ էյլէմիշ, վէ եարըմ սաաթ գատար տէվամ իտէն զիյարէթ-տէն սօնրա մէգքիւր սթիմպօթյա ավտէթ իթմիշ տէր։

—Ֆէսխանէի Ամիրէճէ տօգուն-նան չուհա վէ գուամշ վէ սաիրէ-նին միւքէմմէլ վէ նէֆիս սուրէթ-տէ թէրթիպ իտիրմիշ օլան պէր գը-թա ալպօմ՝ մագամը Սէրասքէրի-տէն խաքիբաի Շահանէյէ արզ օ-րունմըշ տէր։

—Կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ Իրան Շահը Նասրէտտին Շահ հազ-րէթլէրինէն տօղտուղը կիւն օլմագ հասէպիյլէ, եէվմը մէգքիւրտէ գա-բագօյ սէֆինէի Հիւմայունը տօնա-տըլըպ, էօյլէնտէ 21 բարէ թօբէն-տախթ իտիլէճէկի կիպի, պէրմիւ-թաա ճըզալօղլունտա քեանին սէֆա-բէթխանէտէ բէամը գապուլ իճրա իտիլէճէք, վէ կէճէ տախի սէ-ֆարէթխանէ ֆէնէրլէրլէ տօնատը-լանագ տէր։

Միւշարէյէյհ Շահ հազրէթլէրի՝ 1831 սէնէսինտէ տօղմուշ օլուգ, չիմտի 64 եաշընտա տէր։

Շահլրդ մագամընա 1848 հոկտ. 13տէ օթուրմաղա, միւտտէթը հիւ-քիւմէթլէրի 47 սէնէյէ պալիգ օր-մուշ տէր։

—Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գանպօնը ահվալը սըհհիյէսի չայանը մէմնու-նիյէթ տերեճէտ պուլընտրընտան, բազար էրթէսի կիւնիւ Պէյօղլուն-տաքի սէֆարէթխանէտէն Թարապիա-տաքի սէֆարէթխանէյէ նագլ իթմէսի մէմուլ տէր։

Սէֆիրը միւշարէյէյհի թէտավի իթմէք իչիւն Բարիզտէն կէլտիկինի եագմըշ օլորղրմըզ տագթ. Բոնսէ իլէ սէֆիրը միւշարէյէյհին պիրա-տէրի Մ. Ժիլ Դամպօն՝ Եունանիս-թանա միւթէվէճճիհհէն տիւն չէհ-րիմիզտէն հարէքէթ իթտիքլէրի կիպի, օրատան տա Բարիզէ ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։

—Աչիրէթ մէքթէպի թալեպէ-սինտէն 41 էֆ. տիւն մէմէքթէլէ-րինէ կէօնտերիմիշլէր տիր։ Մու-մախիլյհիմ հարէքէթ իթմէգտէն էվվէլ մէքթէպին հավուսընտա մէվգրի իհթիրամտա տուրուպ, քէն-տիլերինէ 3էր մաշալարբյա ախի-յէի Սէնիյէլեր թագսիմ գըլընմըշ, վէ մէքթէպ միւտիրի թարաֆընտան տուտի էօմր ու իճալը Բա-տիշահի եատ ու թէքրար օլընարագ ճիմէթսի ամինխան օյմուշ տէր։

—Կէչէն սէնէ նէհրլերին ճօշմա-սընտան տօյայը հուսուլէ կէլէն սէլ-լերտէն խարապ օյան Լտիրնէ ըս-թասիօնը չօսէսինին ինչասը իչիւն լազըմ կէլէն թէֆթիշատ իճրա օ-ըընարագ, պու պապտէ 630 պին ղրշ. մէսարիֆին մահալլի եօլ պէ-տելթը նագտիյէսինտէն թէսվիյէ գըլընմասընա գարար վերիմիշ տիր։

Մէգքիւր եօլ՝ անճագ ֆէվգէյատ պիր սէլ վուգուրնտէ իւզերինտէն աշանագ սուրէթտէ չօսէ ինչա օյը-նանագ, վէ չիմտիքի թէսվիյէսի քէմաքեան իպգա օյընմաղա պէ-րապէր, իւզերինէ գալտըրըմ թէֆ-ռիշ օյընանագ վէ եանլարընտա մու-հաֆազա տուվարլարը թէէսիս գը-ըընանագ տըր։

—Ումում՝ մէքթէպլերտէ թէտ-ռիսաթը տինիյէ վէ էտէպիյէնին (բարոյական) միւքէմմէլ սուրէթտէ իճրասը՝ նէզտը հազրէթը Բարի-շահիէ մաթլուպ օյտուղընտան, պու մէրքէզտէ օյարագ մագամը Սատարէթուդ-ա վասրթասըյա Մէ-ասրիֆ նէզարէթինէ թէպլիղ օյընան իրատաթը Սէնիյէ՝ ումում մէք-թէպլերէ պիտիրիլէճէք տիր։ Մէգ-քիր թարիմանամէտ մէքթէպ միւտիրլերի իլէ մուալիմներինէ՝ շակիրտանա հիւսնի ախլէագ տաի-րէսինտէ թալիմ վէ թէրբիս իթ-մէկէ հասրը տիգգաթ իտիրմէսի, վէ պու սուրէթտէ իճրա օյընմայան թալիմ ու թէրպիյէնին նագըս գա-լաճաղը թալեպէյէ անլաթմըրմա-լարը թավսիյէ օյունմըշ տէր։

—Անատօլու վէ Ռումէլի Հիսաբ-լարը պէյնինտէքի տէնիզ ալթը թէ-լէկրաֆ խաթթընը թէճտիտյէլ մուխապէրաթը Թէճմինի իչիւն Բօսֆա վէ Թելէկրաֆ Նէզարէթին-ճէ էվրօբատան ճէպլ իլէ մահալի-նէ կէօնտերիմիշ օյան վէ 1200 մէթ-րօ թուլինտէ պուլընան 7 թէլի գապլօնը եէրինէ վազ իտիրմէք իւզրէ պուլընըլարը իչիտիմիշ տիր։

—Սբբպահա հիւքիւմէթի թարա-բաֆընտան Տէրսաատէթ Գարատաղ մասլահաթկիւզարը Մ. Պաքիչէ թա-գօյա նիշանընը պիրինճի բիւթպէ-սի իթա գըլընմըշ տրը։

—Թօբխանէի Ամիրէ իչիւն լիւզում օյան էճզանընը թէտարիքի պու-քէրրէ իճրա օյունան մինազասա-սընտա Աէքքան էֆ. էօհտէսինտէ գարմըշ տրը։ Մումախիլյհ Աէքքան էֆ. էճզանը Մէկիքի, Ծաննի վէ Գանճիւքտէն տահա էհվէն ֆիյաթ-լա վէ տահա միւսաիտ չարթլարլա էճզայի մէզքիւրէյի թէահհիւտ իթ-միշ տիր։

—Կէչէն հաֆթա էանասընտա ա-բասայա բաքիպէն զայէթլէ սիւս-լիւ պիր կէնճ Պէյօղլընտա քեա-ին «Բերա Բայլասը» օթէլինէ կիտիպ, Եունան զապիթէրինտէն վէ պահ-րիյէ նազրը սապգընընն եավէրի օյտուղընը պէյան իլէ պիր օտա քիրայամըշ, վէ պիր գաչ կիւն զա-յէթ միւքէմմէլ սուրէթտէ եէյիպ իչմիշ, վէ նէֆսինէ ֆէվգէյատ տրգ-գաթ իթմիշ տիր։ Պիր հաֆթա կէչ-միշ օյմաղլա, օթէլին տիրէքթօրը պիր հիսապ բուսուլասը կէօնտերիպ 120 ֆրանգ թէէտիյէսինի թալեպ իթտիկինտէ, մէրգումի կէնճ ալաղը էնտիկինտէ թէէտիյէ էյլէյէճէկի-նի սէօյլէմիշ իսէ տէ, ալաղը էն-տիկի կէօրիւրմէտիկինտէն՝ հէր նէ գատար օթէլին հէր թարաֆը ա-բանըմըշ իսէ տէ, քէնտինտէն է-սէր պուլընամամըշ վէ հէր քէս հայրէթտէ գալմըշ տրը։

—Բօսթանանէտէ թէչէքքիւլ ի-տէն հէյէթը իտարէնին թէնսիպի վէ թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէ-թի մէճլիսը իտարէսինին գարարը իւզերինէ, բօսթանանէ բուլ իտա-րէսի պաշ մէմուրը իսմաիլ պէյ՝ բօսթանանէ ումուրը հիսապիյէ միւքէթթիշլիկինէ, վէ օնուն եէրի-նէ բուլ տարէսի պաշ մէմուրլրը-նա տախի Սիրքէճի բօսթանանէսի պաշ մէմուրը Հաֆըզ Մուսթաֆա էֆ. թալին օյունմըշլար տրը։

—Իզմիրտէն եիւրիյէրէք Բարի-զէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգմըշ օ-յան իքի Բուամ տէլիգանլրարը կէ-չէն բազար էրթէսի կիւնիւ Ֆիլի-պէյէ միւվասլէթի իթթիքլերի՝ չէհ-րը մէգքիւրտէն պիտիրիլյոր։

ԶԷԼԶԷԼԷ

Կէչէն սալը սապահրսը սաաթ 2ում էրզրում վիլայէթինտէ քեանին Քզի գա-սապասընա իքի տէֆա էբէյիճէ չէտա-գէլզէլէ հրսս օյունմըշ իսէ տէ, պիր կէօ-նա խասարաթը մուճիպ օյմամշ տրը։

Քէզա եվվէլքի չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 6յա չէրեէք գալարագ Իզմիրտ հաֆիֆ պիր զէլզէլէ հրսս օյունմըշ տրը։

ՊԱՆՏԸՐՄԱ ԴԱԲԼԸՃԱՍԸ

Պանտըրմատա քեանին սըճագ սու մէն-պարյա օ ճիվարտաքի եօլարը քէշֆ իթմէք իւզրէ օրայա կէօնտերիլէն Մէք-թէպը Թրպպիյէ սէրիրիյաթ մուալիմ մուավինի թապիպ պիպաչը ճէլալ պէյ իլէ Թուրուգ վէ մէապիր սէյյար մի-ֆէթթիլերինտէնէ պէյ՝ իքմալը վա-զիֆէ իլէ Տէրսաատէթ ավտէթ իտէ-րէք. Թէտգիգաթ վէ քէշֆիյաթլարընը հավի օյան մազպաթայը պու քէրրէ Նա-ֆիա նէզարէթինէ թագամ էյլէմիշ-լէր տիր։

Իչպու մազպաթատա մէզքիւր սուլա-ընն՝ սընըր խասթալըզլարը իլէ նիգրիս, սըրաճա, գանսըզլըգ, ֆրէնկի խասթա-լըզլարընն, վէ կէրէք գասընն վէ կէրէք երքէքլէրէ մախսուս սարի պիր թագամ խասթալըզլարընն թէտամիսի իչիւն պէօ-յիւք ֆահտէսի օյանաղընտան, համմամ-լար եէնի ուսուլ իւզրէ ինչա օյուն-մագա պէրապէր, հիվրատաքի չայ վէ տէրէլէրին, գըշըն Մինալբ օվասընա թաշմասըյա հուսուլէ կէլէն վէ իլգ պա-հար վէ եաղ մէվսիմինտէ աղըր վէ պա-զէն թէկիրքէլի ատէէճէտտէ սրմամար հիւգիֆէրմա օյմասընա սէպպ վերէն սաագըզ վէ պաթագըզլարընն, վէ քէշա-լիք Մանկաս պաթագըզընընն գուրու-տուլմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, կէրէք գասընն վէ կէրէք երքէքլէրէ մախսուս պիրէր գաբըճա իլէ քէշալիք երքէք վէ գասընլարա մախսուս պիրէր ճամէքեան վէ միսֆիրիսանէ, եօլ, չէյմէ, գրասթ-խանէ, մաթպախ, ախըր վէ չամաշըր-խանէ կիպի չէյլերին թէէսիսի իգթիզա իտիւլ, պունլար իչիւն ճէման 614,892 ղ. սարքը թախմին իտիլտիկի անլաշըլ-մըշ, վէ քէյֆիյէթ Նաֆիա նէզարէթինտէն Գապը Ալիյէ արզ ու իշար, վէ մէգ-քիւր գապըճալարա կիտէճէք եօլըն այ-ըրլաճաղը Պանտըրմա-Գալըքէսէր եօլը-նըն պօզուլմամըշ օյան գըմմարընան մասասաը միւթէահհիւտտ մարիֆէթլէ տերէսթը թամիր օյմագա, պուրասը տա իլավէթէն պէյան ու իշար զըլընմըշ տրը։

Զիքր օյընան համմամլար իմթիյազը-նըն թալիպինէ վէ եախսա թարաֆը հազրէթը Բատիշահտէն վէ վիւքէլա ֆիհամ թարաֆընտան տախի պիրէր մրգտար հիսսէ ալընմագ իւզրէ, պիր ա-նանինմ Օսմանլը գումբանեասընա վէրիլ-մէսի թասավվուր օյունտրընընան, մէգ-քիւր համմամլարը պու սուրէթէ միւ-քէմմէլ պիր հալէ գանմասընն չարէսի պուլընամամըշ վէ հէր քէս Շահանէյէ արզ օյունմասը խուսուսընա իրատէ Սէնիյէ չէրէֆսուսուր պուլրուլ-մըշ տրը։

Պունտան 8-10 կիւն էվվէլքի նիւսսէլէրիմիզին պիրինտէ, կէչէն սէնէ զէյզէյէ եիզիւնտէն էբէյիճէ խասարտիտէ օյմուշ օյան Ատալար՝ պու սէնէ էսկի հայինի պուլուպ, էգճիւմէ Պէօյիւք Ատայա քէմա-ֆիսսապզգ էհայինին տօմագտա օյտուղընը եազմըշ իտիք։

Հալ պու քի, Պէօյիւք Ատատա պու գատար գալապալրդա բաղմէն, Պէյէտիյէնին պագը միւսամէհասը մաէթթէէսափ միւշահեատ օյուն-մագտա տրը։

Տիւնքի Մոնիթեուր բէֆիգիմիզ՝ պու պապատ պիր մէգալէ եազարագ, կէրէք արապաճրլարը, կէրէք մեր-քէպճիլերին, կէրէք սուճը վէ սա-թրճը էանաֆընը միւնասէպէթ-սիգիլքերինի պէյան էյլէմիշ օյ-մաղլա, պիզ տախի պունլարա ի-յավէթէն ճագամօ լօգանթասընտան եօթէյէ Գարթան տը Բօրթ ճատ-տէսինին իւզերինտէքի տաղլարա նազրը սօգագլարտա եաբբըմըշ օյան միւքէլլեֆ եվլերին սօգագ վէ ճատ-տէլերի ասլա Պէյէտիյէ սիրիրիւ-ճիւլերի թարաֆընտան սիրիրիւլ-մէյլիպ, հիչ պիր թանգիֆաթ ամէ-լէսինին՝ մէգքիւր սօգագ վէ ճատ-տէլերէ կիրմէտիքլերի կէօրիւլմէք-տէ տիր։

Ֆիլհագիգա սապահլարը չէօք ա-բրապասը կէլիյոր ամմա, պունլարըն վագիֆէսի՝ սօգագլարը սիրիրմէք օ-մայրպ, պիր կիւն եվվէլ եվլերտէ թօբյանան բաթիճան, ֆասուլեա վէ էմսալի սեպպէ չէօբլերինի կէօ-թիրմէքտէն իպարէթ օյմաղլա, սօ-գագլարը սիրիրիւլմէսի խուսուսը հագգընտա տախի Ատալար Պէյէ-տիյէ տարէսինին նազարը տիգ-գաթընը տավէթ իտէրիր։

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՀՊՈՒՍԱՐԸ ՀԱԳԳԸՆՏ ԱՖՎԸ ԱԼԻՒ ՀԱԶՐԷԹԸ ԲԱՏԻՇԱՀԻ

Բաթրիգ Իզմիրլեան Ամեն. Տ. Մատթէոս Սրբազան հազրէթլէրի՝ Ս. Էջմիածին Սրբազան կաթողիկոսը-յա պիլճիմէլ Կիլիկիա Թեմէ-րինէ վէ Ազթամար կաթողիկոսընա վէ Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգինէ վէ պիլճիմէլ Առաքնորդարա պիր թէ-լէկրաֆ քէշիտ իտէրէք, Էրմէ-նի մահպուսլարընը աֆվը ա-լին, հազրէթը Շէհինշահիյէ մազ-հար պույրըլարագ, սեպիլերի թախ-ւիյէ օյունտրը խապէրը բիւրմսէր-ըէթինի թէպլիղ ու թէպշիր էյլէ-մէյ տիր։

* * *

Ցախսիյէ նէզարէթինէն՝ իգ-թիգա իտէն վիլայէթլերէ վէ Ան-գիյէ նէզարէթինտէն տախի իյնաղ իտէն վիլայէթլեր իսթանպուլ միւ-տահի ումումիլիքլերինէ պա թէլէկ-րաֆ վուգու պուլան իշար իւզերի-նէ, օրալարճա տախի՝ տիւնքի նիւսա-խէմիզտէ եազտըրմըզ վ. ճհյէ, ճի-նայաթը ազիմէ վէ գաթիլլիք իլէ մահքիւմ օյմայան Էրմէնի մահ-պուսլարընը՝ մէմուրիյնը ահտէսի հուզուրընտա եէմինլերի իճրա իթ-տիրիլերէք, պէրմուճիպը իրատէի Սէնիյէ թախիյէի սեպիլլերի իճրա գըլընմըշ տրը։

Զարշէնպիհ կիւնիւ Բաթրիգխա-նէտէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթ-լերինին Նախագահութիւնը թահ-թընտա ագտը իճթիմա իտէն խառն ժողով պէրվէճճը աթի գարարլար վերմիշ տիր։

1.—Ազգրդ Առաջն. Տեղապահը Տիվրիկեան Գեր. Տ. Թէոդորոս վարդապետին պիր բաբբթօսը իւ-զերինէ խառն ժողով՝ մահալը մէգ-քիւր կրօն. ժողովընը թէշքիլնի թաստիգ իթմիշ տիր։

2.—Խարբուտ վէ Արապկիր կրօ-նական վէ գազ. ժողովարընը միւտտէթը մէմուրիյէթի միւնգա-զիյէ օյուգ, Գաւառ Ընդհ. ժողով-լարը թարաֆընտան ինթիխապաթը ճէտիտէ իճրա օյընարագ նէթիճէսի պա բաբբթօ պու թարաֆա պիլ-տիրիրիմիշ օյմաղլա, խառն ժողով՝ ինթիխապաթը մէգքիւրէյի տարիէի նիգամ ու մէշրուիյէթաէ կէօրէրէք, գիքր օյընան խարբուտ վէ Արապ-կիր կրօն. վէ գազ. ժողովարընը թէշքիլինի թաստիգ էյլէմիշ տիր։

3.—Տիյարպէքիր գազ. ժողովը տաղրմըշ օյուգ, Գաւառ. Ընդհ. ժողով թարաֆընտան ինթիխապա-թը ճէտիտէ իճրասը՝յա նէթիճէսի պա բաբբթօ պու թարաֆա պիլ-տիրիմիշ իսէ տէ, խառն ժողով՝ մէգքիւր գազ. ժողովն թաստիգը ինթիխապընը պագը էսպապը գա-նունիյէյէ մէպնի թաալիգ էյլէմիշ տիր։

4.— Զարշէնպիհ կիւնքի խառն ժողով Տիվրիկ Գաւառ. Ընդհ. ժո-ղովընն բաբբթօսը իւզերինէ մա-հալի գազ. ժողովընը ինթիխապը ճէտիտինի թաստիգ իթմիշ, վէ կը-րօն. ժողով ինթիխապը հագգընտա տախի՝ Առաջնորդն թաղեպի մուճիպինճէ, թալիմաթը լազմէնին իթասընա գարար վերմիշ տիր։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Եէնի Գարբուի բարեկրօն Տէր Խաչա-տուր քահանայ Տէր Գարրիէլեան՝ որոյ հիւանդանոցին նկատմամբ տածած սէրն ու համակրութիւնն այնարհածանօթ է, ինչպէս ամեն տարի այս տարի եւս (15րդ. տարի) ըստ իւր բարի սովորութեան դի-մելով բարեսէր Ազգայնոց յանձնած է 4021 ղրուշի գումար մը հանգանակել եւ 4256 քիլօ հաց գնելով յանձնել հաստա-տութեանս։

Նորին Արժանապատուութեան սոյն օ-րինակելի գործոյն համար նուիրական պարտաւորութիւն ունինք յանուն հա-րիւրաւոր պատսպարելոց մեր ամենա-խորին շնորհակալիքն յայտնել հրապա-րակաւ թէ՝ Նորին Արժանապատուու-թեան եւ թէ՝ նուիրատու բարեսէր Տեարց, Տիկնանց եւ Օրիորդաց։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգ. Հիւանդանոցի
Վ. Ատենադպրի Վ. Ատենապետի
Գ. Մ. Ալեքսէեան Գ. Խ. Էլչիեան
Կ. Գալիս 13 յուլիս 1895

ՀԱՆԴՈՒՅԵԱԼ

ՄԱԳԱՍՏԱՐ ԳԷՈՐԳ ԱՂԱՅԻ ԿՈՂԱԿԻՑ ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ ՄԱԳԱՍՏԱՐ

(ԾՆԵԱԼ ԱՄԻՐԱՑ)

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան եւ Սբ. Եկեղեցւոյ կրօնական մխի-թարութիւններով կազդուրեալ հան-գաւ ի Տէր համակելով ի սուգ ան-մխիթար իւր զաւակները, թոռունքը եւ Մագաստար, Ամիրայ, Աչճեան, Տէվրիչեան, Լանցա եւ Մինասեան գերդաստանները, որոնք ցաւօք սրտի կը հրաւիրեն համօրէն ծանօթ եւ բարեկամները ներկայ գտնուիլ Հանգուցեալին յուղարկա-ւորութեանը տխուր արարողութեան որ պիտի կատարուի վաղը Ուրբաթ 14 յուլիս երեկոյեան ժամը 9ին ի Ս. Յովհան Ոսկեբերան Եկեղեցին ուր արդէն փոխադրուած է հան-գուցեալին մարմինը։

Բերա 13 յուլիս 1895

Գալաթատա քեանին Էրմենի-Գա-թօլիք Ս. Փրկիչ քիլիսէսի Թաղ. խորհուրդը թարաֆընտան վարիա օյան իլան տրը։

Առաջիկայ շաբաթ, 15/27 յուլիս 1895 Յիսուս Փրկիչ Մայր Եկեղեցւոյս մէջ, առաւօտեան ժամը 9ին Զանաւոր Գա-տարագ պիտի մատուցուի եւ ապա Գաշ-տօն պիտի կատարուի վասն հանգստեան հոգւոյ առաքինակրօն Քեռվէրէ էֆ. Ա-բրկեանի։

Ղալաթիա, 11/23 յուլիս 1895

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Լէնդրա.— Տէրպի տարէի ինթիխա-պէյէսինտէ մուվաֆֆագէյէթսիզլիկէ տիւ-չար օյան սէրպէսթի ֆրգասը Լանէրամէ-տանընտան Սըր Ուիլեամ Հարգուրթ պու քէրրէ Ուէսթ—Մանմութշայր տա-իրէի ինթիխապէյէսինտէն մէպուս ինթիխապ օյունմըշ տրը։

Տիւնէ գատար իճրա օյընան ինթի-խապաթ նէթիճէսինտէ 383 իւնիոնիսթ, 139 լիպէռալ, 10 բառնէլիսթ, 59 ան-թիրառնէլիսթ վէ 2 մէմլէ թարաֆտա-բանը ինթիխապ օյընարագ, հէնուզ 77 մէպուսընն ինթիխապը գայմըշ տրը։

Եէնիտէն ինթիխապ օյընանլար միյա-նընտա, սապգզ գապինէօտա խարիճէյէ նէզարէթի միսթէյտարը Սըր Էտուար Կրէյ իլէ Սըր Ուիլֆրիտ Լաուսոն տախի պուլընմագտա տրլար։

Բէրլէրդսրլ.—Էվվէլքի կիւն՝ կրան-տուգ Ալէքսանտր Միհայիլովիչ իլէ Զա-ընն հէմշիրէսի կրանտուչէս Քսէնիանան եէնի տօղան քէրիմէլերի կրանտուչէս Իռէնանան վաֆթիզ այնի իճրա օյընա-րագ, իմբէրատօր իլէ վալիէսի վէ Եու-նան գրալիցասը կնքահայր վէ կնքամայր սրճաթլարյա հազը պուլընմըշլարտր։

Բոմ.—Գու սէնէնին իլգ 6 այընտա Իթալիանըն կէօմրուք վարիտաթը՝ կէ-չէն սէնէնին այնը 6 այը վարիտաթընտան ֆազլա վագը օյմուշ տրը։

Իրալա Մէլիրնաա նամ կազէթանըն պէյանընա կէօրէ, Հապէշիստանա սիլահ իտխալի մէմնու օյմասընա մէպնի, ին-կիլիզլէր՝ ազ կիւն զարճընտա, 20000 թիֆէնկ զապթ ու միւսատէրէ իթմիշ-լէր տիր։ Էսլինահի մէզքիւրէ՝ Ինկիլիզ միսէթմիլքեաթը Թարիգիլէ Հապէշ զրալը Մէնելիքէ սէվգ ու իրսալ օյուն-մագտա իտի։

Նրուսաղէմէն իչար օյընաբընընա կէօ-րէ, Հապէշ Գաթօլիք Թարիգաթը բու-հանիյէսինէն մատտա, Տէր մանա-թրրընն Շաալը բահիպլերի տախ՝ Իթա-լիա հրմայէսինի թալէպ վէ իսթիհսալ իթմիշլէր տիր։ Գու բահիպլէր մէյանընտա Շուատան հէնուզ Երուսաղէմէ վիւ-բուտ իթմիշ օյան 2 սըր քեաթիպ իլէ կոնտատ պաշ բահիպի Ապպանթրէս տախի պուլընմագտա տրլար։

Թանճա.—Ֆաս վիւքէլաբընտան Սէյ-յիտ Մուհամմէտ Թարէս՝ Ֆաս հիւքիւմ-տարընա մախսուս Հաուանի նամ վաբբա-տտա մէմուր պուլընան Սբանեալ զաբբ-Թան վէ նէֆէրտանը պահրիյէսինէ եօլ վերմիշ օյմաղլա, Սբանիա սէֆիրի՝ պու Թէտպիր ալեյհինտէ չէհրէն բրօթէսթ իթմիշ տիր։

ԳՕՆՕՇԻՄԷՆԹՕԼԱՐ

Կէչէն ալաֆր. մարտ այը էնանսընտա Ֆրանսա թիճարէթ, սէնայի, բօսլա վէ թէյէկրաֆ նազըրընն էմրիյլէ վաբօրլարա նազլ օլնան էմթաանընն թէէմինաթը հագգընտա կէմի սահիպլէրին մէսուլիյէթիներին պիր գանուն վասթասըյա թէէմին իտիլմէսի լիզուսմընա տաբի թիճարէթ օտալարը իճրաի միզաքէրաթ էյլէմիշ տիր։

Նազրը միլարէյէ՝ 1886 ապրիլ 10 թարիխինտէ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ վէ Միկիքլտ վէ սաիրէ թարաֆընտան տէրմիյան օլնան ատիտէքի մէալտէ գանուն լայիհասընն թէքբար միթալէասը արզուսընտա պուլընտըղը անլաշըլըյօր։

Մէգիւր գանունընն միւնտէրիճաթը չունտան իպարէթ տիր։

«Էսպապը միճպիրէ օլմատրգճա կէմի սահիպլէրի վէ եա կէմիյէ մալ ալան մէմուրիյն՝ եիւքլէտիքլէրի էմթաայը ալտրզլարը կիպի թէսլիմ իթմէք խուսուսընտաքի մուգավէլէնամէյէրինի ֆէսխ իտէր եօտա տիկեր պիր մուգավէլէնամէ վէ եա պիր գանօշիմէնթօ արգասընտա իֆատէ օլընան սաիր կէսնա ահֆեամ քէէնէլէմէքբուն հիւքմինտէ թուռուլճագ, վէ ֆագաթ մէգիւր կէմի սահիպլէրի վէ եա մալ եիւքլէթմիշ օլան մէմուրիյն մանօվրա խուսուսընտա վէ եա վերիրմիշ օլան էմրին իճրասընտա կէօրիւլճէք գուսուր վէ նօգսան վէ տէնիդճէ խաթարտան տօպայը_մէսուլ օլամայաճագլար տրը։»

Մէգիւր իֆատէլէրտէն անլաշըլըտըղընա կէօրե, թիճարէթը պահրիյէ մուամէլաթընճա հուսուլէ կէթիրլէն թաատիլաթ՝ մալ եիւքլէթմիշ օլան մէմուրլար իլէ գաբթան վէ սաիրէտէն հեր պիրերլերինին եերլերինի տէյիշտիրտիքտէն պաշգա ,նագլիյաթ մուգավէլէնամէսինէ տէրճ օլունճագ օլան շէրահիթին տէ՝ մուամելաթ ալէմինտ պիր խայլի թելաշ վէ էնտիշէյի մուճիպ օլաճաղընտա շիպհէ իտիլմէզ։

Պու կիւն կէմի սահիպլէրի՝ պազը միւսթէնալարը պերթարաֆ իտիլտիկի հայտէ, ճէպհմ գումբանեալար թէշքիլ իթմէքտէ օլուպ, պունլար՝ վաբօր իշլէթտիքլերի մէմալիքին պիրճիւմլէ մուամելաթը թիճարիյէսինի տերէօհտ իթմիշ օլտուգլարընտան, թէտարիճէն մուամելաթը մէգիւրէյի «մնօբօր» ալթընա ալմագ տերէճէսինէ վասլ օլմագտա տըրլար։ Պատէմա գաբթան՝ կէմիտէ միւտիրը մէսուլ օլամայարագ, եալընըզ իտարէի պահրիյէ վագիֆէսիյէ մէշղուլ օլաճագ տրը։ Պունըն կիպի, մալ եիւքլէյէն մէմուրլար տախի նազիյաթըն ֆիյաթ վէ շէրահիթին միւգաքէրէ իտէմէյէրէք, իսթիմալի մէճպուրի թուռուլան մաթպու գօնօշիմէնթօ թարիֆալարընը վէ շէրահիթին գաբուլէ մէճպուր օլաճաղլար տրը։

Վաբօրլարա թէսլիմ օլընան էշեա վէ էմթաանընն՝ տիգգաթսըզլըգ եիւզիւնտէն հուսուլէ կէյէն զարար վէ զիյանան՝ գաբթան վէ էշեա եիւքլէյէն սահր մէմուրլարընն մէսուլ թուռուլմամասը խուսուսընտա տէրմիյան օլունան շաղթլարընն հիշ հիւքմինտէ թուռուլմասը զրմընտա, Անվէրս, Համպուրկ, Լիվրբուլ, Ճենօվա վէ Լօնտրաա պէյնէլ միլել գօնֆէրանսլար ագտ իտիլմիշ տիր։

Ֆրանսատա իսէ, վուգու պուլան միւթէատիտ շիքեայէթլէրէ բաղմէն, մահքէմէի թէմեիդ՝ իշպու ատէմը մէսուլիյէթի միւթէպէր վէ մէշրու ատտ իթմէքտէ պէրտէվամ տրը։

Շուրասը թապիի տիր քի, էմթաա մուգավէլէնամէսի՝ կէմիյէ մալ եիւքլէյէն, եանի ասլ կէմիյէ սահիպ պուլընան քիմսէլէրին քէնտի նամընա վէ հիսապլարընա վէ մէնֆէիինէ օլարագ ագտ օլունտըղընտան, պիր վաբօր գումբանեասընն քէնտի մայեթ վէ խրտմէթինտէ պուլընան մէմուրիյին մուամելաթ վէ հարէքեաթընտան մէսուլ օլմալարը լազմ կէլիր։

Ինքարը զայը գապի օլան խուսուսաթտան տրը քի, մէնֆիի թիւճճարիյէ՝ պիր թագրմ գույուտաթ իլէ տօյտուրլրան իշպու գօնօշիմէնթօլարըն օրթատան գաբտըրլմասը սուրէթիյլէ թէէմին իտիլմէքտէ օյտուղընտան, միւխթէլիֆ մէմալիքտէ միւթէչէքքիլ պուլընան վաբօր գումբանեալարը,յա թիւճճարլար պէյինտէ եալընըզ պիր տիսթուրը իթթիխադ վէ գապուլի՝ հեր թարաֆճա արզու օլունը չէլլէրտէն տիր։

Ֆրանսա թիճարէթ օտալարը՝ պու նօգթա իւգերինէ, վէ թիճարէթ նազրը թարաֆընտան տէրմէյան օլընան գանուն լայիհասը հագգընտա մութթահըտ իլ էքքար իսէլեր տէ, պիղայէթ միւթեգէմ օլան պիր մագսատին մէյտանը հուսուլէ կէթիրիլմէսի իչին պէյնէրմիէլ պիր գօնկրէ ագտընա լիւգում հրսա օլընը քի, պու գօնկրէտ պուլընաճագ մուխթէլիֆ տէվլէթլեր վէքիլլերի պէյինտէ իթթիֆագը արա իլէ պիր տիսթուրը ումումի գապուլի՝ սուհուլէթլէ թահթը գարարա ալընապիլիր, եօգսա Ֆրանսըղ վաբօր գումբանեալարը՝ գօնօշիմէնթօլարըն մահտուտ օլան չէրահիթինին իգալէսինի գապուլ խուսուսընտա եալընը գալաճագլարընտան, մէմալիքը էճնէպիյէտ պուլընան բագիպլէրինտէն տահա տուն պիր մէվզըտա պուլընաճագլարը,վէ պինաէնալէյհ իշպու էճնէպի բագիպլէրին՝ էմթաանընն հեր կէօնա պօզուլմասը հալինտէքի մէսուլիյէթլերի տուն օլմասը հասէպիյէ մէսարիֆը նազլիյէյի հաֆիֆլէտերէք անլէրէ տահա գիյատ պիր բէգապէթ կէօսթերէպիլճէքլերի շիպհէտէն պէրի տիր։

Շու ահվալէ նազարէն գօնօշիմէնթօ մէսէլէսի էհէմմիյէթը ֆէվգելատէյի հալը օլուպ, պու կիւնէ գատար մէմալիքը մուխթէլիֆէտ ագտ իտիլմիշ օլան պէյնէլմիլ գօնֆէրանսլարտան մանլուպ պիր նէթիյէճէ հուսուլէ կէլէմմէսինէն՝ Ֆրանսընը տա շու իգտամ վէ զայրէթինին սէմերէսիզ գալաճաղընը խաթըրա կէթիրմէմէլի տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽՍԱՐԻՃԻՆ

ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Բարիզին Մէնշէլ Տէբցմ-Բէյ կազէթասընտա օգնտարղընա կէօրէ, Ավսթրիա-Մաճառիսթան իմբէրաթօրը Ֆրանսուա-Ժոզէֆ հաղրէթլէրի կէլէճէք սեպտ. այընտա Բրակա շէհրինին Սլավ միլլէթլերէ մախսուս սէրկիի ումումիսինի զիյարէթ իտէճէք տիր։

Պու սէյահաթը՝ Ավսթրիանըն տախիլի բոլիթիգասընճա պէօյիւք պիր էհէմմիյէթի օլաճագ տրը։

Իմբէրաթօրը միւարէյէ՝ Բրակայա հարէքէթ իթմէգտէն էվվէլ, Պոհէմիա էյալէթինտէ մէրի օյան միւսթէսնա գանունլարըն ֆէսխի իչին պիր էմրնամէ իմզալայաճագ տրը։

Պունտան մատտա Պոհէմիալըլարը մուավէնէթինէ տավէթ օլընաճագ, վէ Ֆրանսուա-Ժոզէֆ հաղրէթլէրինին Պոհէմիա գրալը սրֆաթըյա թաճ թագընմասը թէատրիքինէ թէչէպպիւս իտիլճէք տիր։

Բէթերսպուրկտա նէյը օլընան բէսմի պիր բաբօրթօյա նազարէն, Սիպէրիանըն էօթէ ճիհէթինտէ եաբըլմագտա օյան չըմէնարքէր խաթթընը պիր բուպը ինչա օլընմրշ տրը։ Շիմտիյէ գատար ինչաթր վագրա իչին 73,487,111 բուպի սարֆ օլունըպ, իչլէյէն ամլէյնին մըգտարը 70,255 նէֆէրէ պիրիզ օրմրշ տրը։ Ամէրիյաթը տէվամը իչին ամէյէ պուլընմայաճաղընտան ասյա չիպհէ իտիլմէյօր։

Մէգիւր խաթթը Ամուր շիպպէսի իչին տահա միւնասիպ պիր խաթթ պուլընմրշ օյտրղընտան, մէսարիֆը ինչաիյէ էվվէլճէ թախմին օլընան մրգտարտան տահա էհվէն պիր սուրէթտէ գաբաթըլաճագ տրը։

Եունանիսթան հիւքիմէթինճէ գուրու իւգիմէրտէն այրնմագտա օյան բուսսումընն հեր 1000 լիթրասընտան 4 տրախմի թէնգիլինէ տիր Մս Տէլիեանի թարաֆընտան Մէճլիսը մէպուսանա պիր լայիհա վէրիլմիշ տիր։

Բուսիայա կիթմիշ օյան Հապէշ հէյէթը մէպուսէսի՝ Բուս հիւքիւմէթինին Հապէշիսթանտա եէնի թէշէպպիսաթ իճրասրյա, օրատա ֆապրիգալար վէ սէնայի իմալաթխանէլեր ինչա ու թէէսիս էյյէմէսինէ պէյանը արզու էյլէմիշ տիր։

Կէչէն բազար երթէսի կիւնիւ՝ Աւսթրիանընն Կրաց շէհրինտէ էօյլէն վագթը շիտտէթլի պիր պօրա զուհուր իտէրէք, 20 տագիգա միւթէմատիէն տօյու եաղմրշ, վէ սօգագլարը 20 սանթիմէթրօ էնինտէ պիր պուզ թապագասը գաբլամրշ տրը։ Տօյու՝ պաղ վէ պաղէլերտէ քիւրիյէթլի խասարթը մուճիպ օյմուշ տրը։ Պիր ազ սօնրա թէքբար 8 տագիգա գատար պիր տօյու պօրասը զուհուր իթմիշ, վէ մախպէնլեր սու իլէ տօյմուշ տրը։

ԳՈՒՊԱ ԻՇԼԷՐԻ

Մատրիտտէն եազրլտրղընա կէօրէ, Մանշանիլլա նամ մէվզրին մուհասէրէսինի գալտրրթմագ, վէ միւմքին մերթէպէ սիւրաթլա Պայամօ իւղերինէ տօղրու կիթմէք իչին ժէնէրալ Նավարրօնն Սանթիակատա 2000 ասքէր իլէ 2 գընթա թօր վաբօրա եիւքլէթմիշ օյտուղընա տարը՝ Հավանատան Սբանիա հիւքիւմէթինէ թէէմինաթպախշ թէլէկրաֆլար վիւրուտ իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Վալտէս՝ 1500 նէֆէր ասքերէ Հօլկին նամ մէվզրատան հարէքէթ իտէրէք Պայամօ մէվզրինին մուհասէրէսինի գալտրրթմագ իչին սիւրաթլա օլ թարաֆա եիւրիւմէքտէ տիր։ Մալիւմ օյտուղր իւզրէ, մարէշալ Մարթինէզ Դամբօ՝ ֆէնընը հարպա մուվաֆքգ պիր հայտէ օյարագ մէզգիւր Պայամօ մէվզրինտէ պուլընմագտա, վէ թէլէկրաֆ թէլլէրինի քէսէրէք սէվահիլ իլէ միւվարէտտաթ վէ մուխապերաթը գաթ իթմիշ օյան ասի չէթէլերինի երտրրմագ վէ է.յէնտիրմէք իչին քիֆայէթ իտէճէք մըգտարտա գուվվէթ վէ եէյլեճէկէ մայք պուլընմագտա տրը։

Ամ սերքէտտէլերինտէն Մաչէօ իլէ Մակգիմօ կօմէզ՝ ատանրն չարգ ճիհէթինտէ պուլունան պիլճիմէլ գուվվէթլերինի Պայամօ մէվզրը էթրաֆընա թօրամրշ օյտուգլարը ճիհէթէլ, Սբանեօլ ասքերիյլէ պէհէմէհալ պիր մուհարէպէ վուգուբ իտայէրլերինէ պէքլենմէքտէ տիր։

Սանթաադրատա իլէ Լաս Վիլասէյայէթլերինտէ եէնիտէն պիրթագըմասի չէթէլերի գուհուր իթմիշ օյմագրա, Սբանեօլ ասքերլերի մէրգում չէթէլերի գօվատրատագ թարումար իթմէքտէ, վէ թէլէֆաթ վերտիրմէքտէ տիրլեր։ Պերմիւտեզ նամ ասի սերքէրտէսի թէլէֆ օյմուշ տրը։

Սբանիա հիւքիւմէթի՝ Գուպա ատասը մէմուրիյինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտտէ իտէրէք, էկեր միգթազի իսէ սերլան 25000 քիշի սէվգ ու իրսալ իտէճէկինի իշար իթմիշ տիր։

Գուպա ատասը պայ գօմանտանը ժէնէրալ Մարթինէզ Դամբօ՝ Սբանիա հիւքիւմէթինտէն 600 քիլօկրամ գընազրնա թայէպ իթմիշ օյմագրա, պունրն 200 քիլօկրամը միշարէյէյ գօմանտանա իրսալ օլունմրշ տրը։

ԹԻԼԱԾԻՀԱԹ

Բուսմանիատա քեսին նաչ չէհրինտէ թէէսիս իտիլէն չէհպէնտերիկէ՝ Բուսճուգ Թիճճար վէքիլի Տիմիթրաքի էֆ., Բուսճուգ Թիճճար վէքեալէթինէ՝ Երկէօյ չէհպէնտէր վէքիլի սապգ իշղ. Ցակոբ էֆ. Թային պուլրըմշ.

Տէրսատէթ Պիտայէթ Մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուալինլիկի՝ Մահքէմէի Թէմեիդ իսթիտա տարիէսի զապթ քէթէպէսինտէն, վէ Մէքթէպը Հուգուզը Շահանէ մէկզունլարընատան Ազիզ պէյէ թէֆվիզ պուլրըմշ, վէ մուամելէյհիմնն ալէուսուլ էմրը Թահլիֆլերի իճրա գըլընմշ տրը։

***

ՆԻՇԱՆ

Թօքտանէի Ամիրէ Թէրճէմանը Գուլյումմանան իշղ. Թումիկ էֆ. իլէ Պահրը Սեյահ պօղազը Թօքճը ալայընընն Լինճի Թապուրը ճէրրահը Հառգաս էֆ.յէ կիւնճի Օսմանի,

Տէօրտիւնճի օրտուի Հիւմայունա մէնսուպ իսթիհքամ Թապուրընն կիւնճի պէօլիւկի միւլազիմը ասնիսի Ահմէտ էֆ.յէ թէպտիլէն կիւնճի Մէճիտի,

Պապր վալէսի Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ռումումիյէ տարիէսի իքինճի չիւպէտինէ մէրպուռթ սէպզէ գօմիսիօնընտա միւսթախտէմ բիյատ պինպաշընը ռիֆ. Հիւսնի էֆ.յէ միճէատտէն, վէ պէշինճի (Շամ) օրտուի Հիւմայուն մէրքէզ խասթախանէսի միւտիրի Մէհմէտ Հիլմի վէ չիպէի մէզքիւրէյէ մէրպուռթ թանինյէ իտարէսինտէ միւսթախտէմ բիյատ եիւզպաշընը ֆիւթուվ. Բասիզ էֆ.յէրէ կիւնճի ռիֆթպէյէրէն Մէճիտի նիշանը զիշանլարը ինան պուլրըմշ տրը։

ԱՀՎԱԼԸ ՍՐՀՀԻԹԷ ՎԷ ԳՕԼԷՐԱ

Ր Է Ս Մ Ի

Յուլիս 10տան 11է գատար Մէրսինտէ գօյէրատան 1 վէֆիյաթ վէ եէնիքէօյտէ 1 միւսապ,

Յուլիս 10տան 11է գատար Բայատա 2 միւսապ 1 վէֆիյաթ, Եումուրթալըգտա 2, Դարաթաշտա 1 վէֆիյաթ,

Յուլիս 11տէն 12է գատար Նէֆսը Ատանատա 7 միւսապ 1 վէֆիյաթ,

Յուլիս 8տէն 10ա գատար Գայսերիյէ տախիլինտէ Դարահիսարտա 2 միւսապ 2 վէֆիյաթ,

Յուլիս 10տան 12.յէ գատար Հալէպտէ 9 միւսապ 4 վէֆիյաթ,

Յուլիս 11տէն 12.յէ գատար Հիւնիմանսուրտա 20 միւսապ 8 վէֆիյաթ վուգու պուլմրշ տրը։

***

Թուր Թէհֆիֆուզխանէսինտէ իսթիխտամ օլընան Մըսրը ատաքիրը Շահանէսի միյանընտա 7 վուգուաթ օրուպ, միւսապլարտան 4իւ վէֆիաթ իթմիշ իսէ տէ, դարանթինա միւատէթլերինի իքմալ է.յէմէք իւզրէ մէզգիւր թէհֆիֆուզխանէտէ պուլընան հաճիրերին ահվալը սրհհիյէսինին պէրքէմալ օյոլը՝ Իսքէնտէյէտէն վարիա օյան մալիւմ-Ֆատան անլաշըլըմշ տրը։

***

Յունիս 30տան յուլիս 6յա գատար Բուսիա մէմալիքինտէ քեսին Վլէյհինի էյալէթինտէ 59 քիշի գուլերատան թուռուլըպ 10 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ ԻՍՔԷՆՏԷՐՈՒՆ

(Եվվելլէ Լէ-Դէ Նէ-Իէդդէն գէլմ)

Օրերը երկայն են եւ տաք։ Բայց Իսկենտերունի ժողովուրդը անմիթար չի թողուր՝ իր սիրած վարդապետը եւ ասոր բազդակից ընկերները։

Ատա գիշերներ կանցուցենք երբեմն, Յիսուսի գիշերներուն պէս անանելի, յորում մեր ձախակողմեան լերանց շղթայից վրայ կիջնայ թանձր մշուշ մը, եւ կարծես պատուար կը կանգնի հովուն ու զովին դէմ։

Եթէ մերկ իսկ պատկես, գեսինն՝ անկողնին, եւ երկինքն՝ վերմակ ըրած, դարձեալ քրանաչաչ պիտի չարչարուիս մինչեւ արշալոյս։ Բայց գիշերներ ալ կունենանք. գիշերներ, որք Եւնիի գիշերներէն աւելի հիացքանչ ու բանաստեղծական են։

Երբ արեւը կը խոնարհի, լուսինը էսկսի բարձրանալ եւ մեր գլխուն վերեւ բոյլքն ատեղաց կը փալիին, ու ամեն ոք՝ իր հիզակին զուրս եկած է։

Սաղուկեցիք կը խաղան ու կը պարեն։ Իսկ քիչ մը անդին՝ կրակ վառած, խաղամոլներն ու պարամոլները, կը ցատկեն ու կը ցատկուին, սիրային ու հեշտալի երգերով։

Քիչ մը ասդին՝ խեղկատակ ու կունա գլուխ աղեկ մը, կը խնդայ ու կը խընդացնէ զամենքը, իսկ անչափտան արզեկներ՝ արեւելեան գեղջկական «չարդի»ներ կերգեն։

Բայց ասոնց ամենուն մէջ իմ մասնաւոր ուշադրութիւնս կը գրաւէ տերվիշ մը՝ միջահասակ, ոչ նիհար, եւ ոչ գեր՝ որ հագած է երկնագոյն էնթարի մը, որուն երկու թեղանիքը մինչեւ գօտին կը հասնին։ Օրուան հինգ աղօթից ժամերը պարապ չանցուներ։ Երբ այլք կը պարեն ու կը խնդան, ինք ձեռնամած ու լուռն կաղօթէ։

Մեր հիւղակէն տասն եւ հինգ քայլ անդին, մեզ վիճակակից ունէինք Պետրոս էֆ. Կիրեղեանը, Ռուսկէնան վարժարանի նախկին ատենապետն եւ Վենետկոյ Աբրահամ եղբօրորդին։

Ըստ գարանթինայի օրինաց, քանի որ նա՝ մենէ 5 օր առաջ եկած էր, չէինք կրնար իրարու քով երթալ գալ՝ ի մեխթարութիւն միմեանց։ Միայն թէ հոուէն կը բարեւէինք ու կը խօսակցէինք, երբ երեկոյները՝ ծովը լռելու ու լողալու կերթար։

***

«Գարանթին»ի ինները որդ ենք։ Օր նոր, մարդ նոր։ Հեռզնեալ կուգան, կը լեցուին գործատորներ, խեղճուկ մարդիկներ՝ յոգնած ու խոնջած են, կուգան զինուորական կարգապահութեամբ, արձանագրել տալու իրենց անունները։

Ոմանք իրենց տասն եւ մէկ օրեայ գարանթինան թէեւ լրացուցած են, բայց իրենց մէջ հիւանդութիւն պատահելուն, չեն արձակեր զիրենք։ Գազատ՝նք, ազերա՞նք՝ անլսելի կը մնան բժշկի եւ պաշտօնէի կողմանէ։ Եւ յուսէն վարիա օյան մալիւմ-Ֆատան անլաշըլըմշ տրը։

***

Յունիս 30տան յուլիս 6յա գատար Բուսիա մէմալիքինտէ քեսին Վլէյհինի էյալէթինտէ 59 քիշի գուլերատան թուռուլըպ 10 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր։

)(24)(

ԹԱՐԱՆԸՆ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ — ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՇԱՐԼ ՄԷՐՈՒՎԷԼ — ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Գէնէտէթթանընն զապտահթը՝ Գարօնա կէօթէրմիշ օլտրղը մուխալէֆէթ, վէ տահա տօղրուսը մէրգումընն ըէղիլանէ թէքլիֆլերինէ գուլագ ատմամասը իտի։

Վագրթ կէճ օլտուղընան, պաղչէյէր իչինէքի խանէլերին ըշըգլարը սէօնմիւշ վէ եալընըզ պիր գաչ կաղ ֆէնէրլերի եանմագտա պուլունմրշ իտի։

Գարօն իլէ Բրօսբէր քէօշքիւն պաղչէսինէ վասլ օլտուլար։

Քէօշքէ եալընըզ իլք գաթտա պիր օտատա ըշըգ եանմագտա իտի։

Գարօն նէրտիվէնտէն չըգմաղա պաշլար իքէն,

—Թալիմթարմ թէմամըյլա իճրա իտիլմի՞ մի տիր։

—Հէր վէճ՝ իլէ։

—Եվ պո՞շ մը տըր։

—Քեամիլէն, էթպաանրն քեաֆֆեսի տիշարտա տրը. չու տատթատա հիշ տէյիլ իսէ եարբը մասալարրն ալթընտա սէրխոշլըգտան տէվրիլմիշ գալմը տըրլար։

—Արապա պէքլէ՞յօր մը։

—Շիպէնսիզ։

—Գէնէտէթա՛ . . . նա՞սըլ պէճէրտին . . .

—Եվվէրինտէ միսաֆիր վար իտի. թասմ իտիյօրլար իտի. Ժան Տանրընագ օրատա իտի. զանն իտերիմ քի նշանլանաճագլար իտի . . . Գէնէտէթա՝ տատթ օնա տօղրու նշանլըսընը եալընըզճա թէչեի իթմէյէ գալգըշըպ . . . էբէյիճէ պիր մէսաֆէ գաթ իթմիշլէր իտի. Ժան հայվանընն եուլարընտան թուռմուշ իտի։ Նինայէթ Գէնէտէթա կէրի տէօնմէյէ մէճպուր օլտու, ավտէթինտէ եագալատրմ, աղղընը թըգատրմ, կէօզլէրինի պաղլատրմ, արապայա աթըվէրտիմ . . . սէս սէտա չըգմատը. էվվէ կէլտիյիմտէ ույուսթարրտրմ. չէօյլէ նէ՝ նէրէտէ պուլունտրղընը պիլիր նէ տէ պաչընա կէլէճէյինի. անճագ նէ եարբլաճագ իսէ չարուգ եարմալը. չիւնքի եարբմ տատթա գատար ույանըր։

—Բէք ալէ։

—Նէրէտէն ալտրգ իսէ օրայա կէօթիւրտիյիմիզտէ վուգուբ հալի անլայըպ պիր բույա կէօրմիշ օլտրղը զանընա զահրպ օլուր։

—Բեաֆի.—տիյէրէք Գարօն եօգտրը չըգրպ նապէտտա օլտու. Բրօսբէր գաբուսընն էօնիւնտէ նէօվպէմճի կիպի պէքլէմէքտէ իտի։

Գարօն Մօզէ օտատընա կիրտիքտէ խաթըրլարատան չըգմայաճագ պիր մէնզարէ կէօրտիւ։

Այշագ վէ կէնիշ պիր եաթաղընն իւսթիւնէ կէնճ պիր զըզ ուզանմըշ եաթմըշ իտի։

Այյագլարընընն ուճլարընա պասարագ, Գարօն եաթաղա եանաչարը։

Գալընճա տանթէլատան եարբմրշ պիր ապաժուր ալթընտա եանմագտա օլան կէճէ զանտրի Գարօնընն միւզէյնէն օտատրը թէնվիր իթմէքտէ իտի։

Օտանընն իչինտէ հէր չէյ իբէքի վէ եալտրզը օլտրղը կիպի, տուվարլարա աչըգ վէ թաթը ըէնկի գումաչլար թէֆրիշ իտիլմիշ իտի։

Եէրէ զատիֆէ կիպի պիր խալը սերիմմշ վէ իչթէ պու թէզեինաթ իչինտէ Գէնէտէթա սարը սաչլարընը տէօքմիշ. թէպպպէթը հաղրէնին իճատքէրտէսի օլան գլորֆօրմ գուվվէթիյլէ ույումագտա պուլունմրշ իտի։

Նէֆէս ալտրգճա կէօքսիւ խաֆիֆ սուրէթտա հարէքէթ իթմէսէ իտի, էօյմիւշ օլտրղը հիւքմ օլունապիլիրտու։

Գրյաֆէթի պուլունտրղը մահալին չաչասընա հիչ եագըմայան պիր քէօյլիւ գրյաֆէթի օլուպ, ինճէ վէ եումուշագ պիր գումչատան եարբմրշ օլան ֆիստանը ճիսմինէ եարբշարագ, էչքեալը նատիտէսինի մէյտանա չըգարմրշ իտի։

Պու ճիսմի բաքընն էօնիւնտէ տուրմագտա օլան Գարօն Մօզէ պիր արալըգ թէրտատիտտէ գալարագ, մէրգումէյէ տօգունմաղա ճէսարէթ իտէյէտի։

Գէնէտէթա չու պուլունտրղը ույուչուգ հալինտէ պիլէ էօյլէ պիր էսէրը լէթաֆէթ վէ հէլավէթի հալը իտի քի, կէօրիւպ տէ տայանապիլմէք հէր քէսին խարճը տեյիլ իտի։

Էլլերի իբէքլի եօրկանլարընն արասընա զըսմէն սօգումըշ, վէ ուզուն ուզուն քիրբիքլերի կէօզլէրինին իւսթիւնէ տիւշմիւշ, զանն իտէրսին քի պաչընա կէլէճէյի պիլիյօրմրշ կիպի հալին հալին եաթմագտա իտի։

Գարօն Մօզէ պու հալի կէօրսիւքտէ պիրազ կիրի չէքիլտի։ Զիրա թէսավվուր իթմիշ օլտրղը խապաէթին իճրասընա ճէսարէթ իտէմմէքտէ իտի։

Էսպապը միւսաֆէտտան սապթ օլան մէլէքսիմա պիր զըզճրզազը սուի խաթիմալ իթմէք. պիր մագթուլը քէսէօնի չալարճասընա խրտրզ կիպի մէրգումէյի աչրմագ, մէզարլարը գազարագ ինան լաչէլերիյլէ թաթեիպը հրրս իսէն ճանավարար կիպի պիչարէյի իզալէ վէ հայվանի պիր չէհվէթէն կէօզլերի աթէչ կիպի բարլայան վէ աղըզլարը քէօրիւրէն արսըզ վէ հայասրզ վէ գուվվէթիզ մաթուլար կիպի, պէճճէքլերին կիւլ եարբագլարընը պէրպատ իտէրէճէսինէ պու մէնբարէյի պէրպատ վէ մահվ իթմէք տերճէճէսինտէ ալչագլըզ վէ բէզալէթ օլտրղը թէսավվուր իտիլէմէյիի հալտէ, պէօյլէ պիր ալչագլըզ վէ բէզալէթի իրթիքեաղ իթմէյէ Գարօն Մօզէ գարարը գաթի վերմիշ իտի։

Սօն տէֆա Գէնէտէթա իլէ վուգու պուլան միւլազաթընտան պէրու տատարլարընտա պիր աթէչի հրրս ճէվվէլան իթմէքտէ, կէօզլերինտէ պիր մէչալէի չէվվէթ եանմագտա իտի։

Էզմինէի գատիմէտ սիբտէհիլերին խրզմէթինտէ պուլընան քէմանտարլարընն կէնճ գրզլարը գուլէրէրէ աչրարագ, էֆէնտիլերինին բէնչէի չէվվէթը հայվանէյլերինէ թէսլիմ էյլէտիքլերի կիպի, էմէքտարը Բրօսբէրին քէնտի էմրինէ իմթիսալէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղընը վէ օ հարամիլէր տիլահ գուվվէթիյլէ խրզմէթքեարանը իթատա մէճպուր էյլէտիքլերի հալտէ, քէնտիսինին տէ ալթուն գուվվէթիյլէ տրզուսը՝ ը իքմալ իթմէյէ միւզթէտիր օլտուղընը խաթրընա կէթիրէրէք վէ Բրօսբէրին՝ վագթն միւսատէտի օյմատրզընը սէօյլէտիյինի տիւշիւնէրէք թէքբար եաթաղա եազալրպ Գէնէտէթանընն երեգիւնէ տօղրու էյլիտի. մէրգումէնին տուտագլարը արասընատան իշլիտիլէմէյէճէք տերճէճէ պիր մըրըթը զուհուր իտիւպ, պիր գաչ տէֆալար մաչուզը վէ նշանլրսը Ժանընն իսմինի եատ իթատ. կէօյտ քի կիրիթթար օլտրղը թէհլիքէնին վէխամէթինի պիլիյօրմրշ կիպի մէրգումը իմատանընա չըղըրյօր իտի. այնը վագրատա նէֆէսի տարլանմրշ տա կէնիշլէթմէք ազմինէ տիւշրէրէք պուղաղընն տիւյմէսինի հրզ իլէ սէօքիւ վէրտի։

(Ցեր-Դ)

սահատ ու յուսակտուր՝ իրենց գեղանախչի հիւանդները կը դառնան։

Ուշադրութիւնս կը գրաւեն երկու գիւղացիներ, որոնք ամեն օր մանգաղն ու պարկը իրենց յուսն առած՝ կը ներկայանան պաշտօնէին, խնդրելով պաղատագին՝ իրենց արձակումը. բայց ոչ ոք նկատողութեան կառնու։

Կ'ուզեն այդ մօրուքոր մարդիկները՝ պզտիկ տղու մը պէս։ Առաւօտուն շատ կանուխ ալեզարդ ծերուկ մը գարանթինայի շքեղային մօտեցած, չեմ գիտեր, ի՞նչ թէ հաց ուզելու, յանգէտս՝ թէլեն անդին կանցնի։ Այն թէլը կամ շքե՞ն, որ կեանքը՝ մահէն կը բաժնէ։

Պաշտօնեայ՝ անմիջապէս կազդարարին այս պարագայն։ Ողորմելի ծերուն՝ չդիմանալով՝ օրէնքին հակառակ գործած ըլլալը կը յայտնէ, եւ գարանթինայի ներսի պաշտօնեայն՝ կարճասասակ, խոժոռադէմ՝ կը բռնէ ծերուկին թեւէն, եւ կը տանի մինչեւ իւր տեղը։

Կէս օր է։ Աղքատ գործաւորաց, տարեց եւ կանանց համախմբում մը տեղի կունենայ մեր խրճիթին առջեւ։ Անոնք որ երկայնահասակ եւ զօրաւոր են, յառաջնապահ են։ Իսկ ակարներն ու ողորմելիներն՝ այդ մարդկային պատուարին ետեւ, կորզուլուխ կը կենան։

Այլուրջ պաշտօնեայն՝ անտես չառնելով այդ ակար արարածներն իսկ։ Իր գթութեան ձեռքը՝ հաւասարապէս ամենուն կը կարկառէ։

Հացի խնդիրը՝ աշխարհի վրայ, խնդրոց խնդիրն է, օրուն համար մարդիկ թէ՛ քաղաքներու, թէ՛ ընկերական կեանքի մէջ. բարձր կամ ստորին պաշտօնավարութեանց մէջ՝ ո՞րչափ աղմուկներ կը յարուցանեն, ու պայքարներ կը մղեն, իրարու ձեռքէն խլելու համար հացը։

Երեկոյ է կրկին։

Հացի եւ ջուրի խնդիրներ ժամերով կը տեւեն։

Գարանթինայի մէջ ճամբորդներուն հետ գտնուած իշուկներն կը զռան, մարդիկներ կը պոռպռան, աղեկներ կը ճչան։ Վերջապէսէկ ու կէս ժամ յետոյ՝ ամեն մարդիւր հիւղակին առջեւն է։

Տեղ տեղ կրակներ վառած են Սգուկեցիք, ուր սկսած են պարերգը։ Կէս կուշտ, կէս անօթի մարդիկներ, որոց սեղանը կը կազմեն հաց, սոխ եւ հաղուագիտ պանիրը։

Իսկ ջուրն է որ այս ամենուն պակաս տեղը կը լեցնէ. որովհետեւ սեղանին մեծ կերակուրը (սոխը) շատ ջուր կը խմցնէ։ Մինչեւ քնոյ ժամանակ, աւաչներու, պարերգներու ձայներ չեն դադրիր։

Զի մոռնամ նկարագրելու բժշկին եւ պաշտօնէին նստած խրճիթներն ալ։

Մերիններէն քիչ մը տարբեր, շղթայէն տան եւ հինգ քայլ անդին, մայրի ծառերու կանանչ տերեւներով ծածկուած, կռնակին ետեւ ծովը կը փրփրի։ Իսկ խրճիթի ճակատը դէպ ի արեւելք, ուր արեւուն առաջին ճառագայթները ներս կը թափանցեն մայրի ոստերու մէջէն։

Առաջին օրն էր որ դեղին գոյնի մօտ դրօշակ մը կը ծածանէր պաշտօնեայի նստած խրճիթին քովի։ Այդ դեղնագոյն դրօշակը նշան էր գարանթինայի շքեղային։

Բժիշկը իրեն եկած հեռագրի մը վրայ երկու օր աներեւութացաւ, որուն ուշանալը մտատանջութենէ ետեւի երկիւղ պատճառեց մեզ, թէ մի գուցէ Իսկենդերունն ալ վարակուած ըլլայ, ուր բնական էր որ չպիտի մտնէնային որ եւ է շրջնաւներ, եւ երկար քարանթինամ՝ հոն պիտի քաշէինք՝ մտրկ ընելով Իսկենդերունի ջերմտա ու գարշահոտ ճահիճներու գոլորշիներու վրայ։

Այդ երկիւղիս ու կասկածիս չուտ կը փարատի բժիշկին գալովը։

Յաջորդ օրը՝ կարմիր դրօշակ մը ալ կը տեսնենք, որուն գործաւորներն ապշութեամբ կը նային, իսկ մենք հեռաձրդրութեամբ։

Դա նշան մէր, որ Հալէպի կուսակալութեան սահմաններուն մէջ-հեռի մեր գարանթինայի վայրէն-քաղաքի որ եւ է դէպք տեղի չէր ունեցած։

Բժիշկի խրճիթին մօտ սախտակէ նեղկեկ խցիկ մը կայ, ուր կը մտցնեն քարանթինան լմնցնող մարդիկները՝ հականեխելու համար։ Պաշտօնեայ մը փոքրիկ կրակարան մը կը դնէ այդ խցիկին մէջ, որուն վրայ կը նետէ հականեխիչ դեղին փոշին (ծծումբ)։

Արդէն «սախտ ֆէնէք»ի ջուրը սրսկուած է հոն։ Այն անձը որ պիտի ելնէ քարանթինայէն, վերջին անգամը ըլլալով կը մտնէ այդ վերջին քաւարանը, ուր հոգիս թէ մի քանի երկվայրկեան ազուէսի չունչ մը առնելէ յետոյ դուրս կելնէ։

Ահա ազատագրուած են այլեւս. կարծես մահուանէ ի կեանս, յաջականութենէ անապականութեան փոխադրուած։

Գարկ, քուրձ, մանրիկ կամ հէյպէ, տոպրակ եւ մինչեւ իսկ գործաւորաց մանգաղն ու ձեռաց գաւազանը, իրենց նման կը հականեխուին եւ ապա կը յանձնուին իրենց։

Երկու օր յետոյ մենք ալ կը պատրաստուինք՝ այդ մաքրողական բովէն անցնելու, ուր կը անենան հարիւրաւոր աղքատիկ գործաւորներ, եւ որոնց 20-25 հատը փախուստի փորձ մը փորձած էին, կէս գիշերանց շղթայէն անդին անցնելով. բայց աչալուրջ պահապան Միքայէլը եւ իր անքուն ընկերներն յաջողած էին անոնց օձիքները ձեռք անցընելու, եւ զորս ուրիշ՝ պաշտօնէին յանձնեցին, որ իրենց փախուստին փոխարէն, կրկնապատիկ քարանթինայի ենթարկեց։

* * *

Տասն եւ մէկ երրորդ օրն ենք քարանթինային։

Առաւօտուն շատ կանուխէկէ ելած ենք։ Այլ եւս լրացած է ամեն ինչ։ Կը մտնենք հականեխարան, ուր բժիշկ, մեծ պաշտօնեայն՝ իրենց սառարգելներովը կը սպասեն մեզ։

Երեք ընկեր՝ մի առ մի կը մտնենք պզտիկ խցիկը, ուր փոքրիկ կրակարանի մը վրայ նետուած է առատօրէն ծծումբ։ Մի քանի վայրկեան բաւ է. եւ ահա դուրսն ենք արձակուած ու թողուած։

Բժիշկն ու պաշտօնեայն կը հրամցուցնեն զմեզ՝ իրենց պաշտօնատեղին, կը պատուեն օրհով եւ «նարկիլէ»ով։ Եւ ապա որոշեալ դրամական տուրքը՝ որ է չորսական մէճիտ, վճարելով իւրաքանչիւրնիս՝ ճանապարհ կիյնանք դէպի Իսքէնտէրուն։

(Շարունակելի)
Ա. Ց. ԱՑՎԱԶԵԱՆ

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՍՍԷՆ ՆԱՄԱԿ

Գոյերան գրեթէ ամսէ մը ի վեր միօրինակութեամբ կը շարունակուի հոս եւ ունեցաւ շատ զոհեր։ Ցեղացիք՝ որոնք կոտորածի, սղուութեան և երաշտի նման դէպքերը դարագլուխ կը համարեն, սոսկումով կը յիշեն մեծ գոյերան որ պատահած է 65 թուականին, կառավարութեան բանակին՝ Գօգանները նուաճելու ատեն. այնուհետեւ այսքան երկիւղ կրելու առիթ ունենալնին չեն գիտեր։ Հիմայ այս կը լինի մի ուրիշ դարագլուխ, որ տեղական աւանդութեանց մէջ պիտի յորջորջուի «պզտիկ գոյերան» անունով։

Սսեցիք բնականէն չարքաշ եւ հիւանդութեանց ծագման պատճառին անգիտակ լինելով՝ առ հասարակ բոլոր հիւանդութեանց հանդէպ հաւասար անտարբերութիւն մը ունին, մանաւանդ գոյերային դէմ, զոր երկնառաք պատուհաս կը նկատեն, հետեւաբար անբուժելի, միմիայն վտակեաներուն սրտակեղէք պոռոչտուքները ի վերջոյ սրտացաւ չը լինելու համար ներկայք երբեմն շատ նախնական դարմաններ կը մատուցանեն. ինչպէս՝ արիւն առնել, աճէմէթ քաշել եւն։ Բայց փութանք յայտնել որ չնորհիւ կառավարութեան հոգատար խնամոց, պէտք եղած միջոցները ժամանակին ձեռք առնուելով՝ շատեր սրտապնդեցան միքրոպներու արշաւին դէմ, որոց վերջապահները միայն կը մնան արդ։

* * *

Այս կիւրակէ Սրբոյ Հօրն Մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի Գիւտի Նշխարաց Տօնը լինելով, ըստ հնաւանդ սովորութեան Աչը թափորով դուրս հանուեցաւ Լուսաւորչի մատուռէն։ Աչին արծաթապատ գեղակերտ սընտուկը գրկած էր տեղւոյս քահանաներէն Տ. Աւետիս Հայր, որոյ առջեւէն վարդապետ, քահանայ և տիրացուներ մոմեր ի ձեռին աշխարհաշփառ երգելով ժողովրդեան մէջէն առաջնորդեցին Աւագ-Խորանը, ուր Տ. Կիրակոս Եպիսկոպոս Բէքմէզեան սրտառուչ պահպանիչով մը կնքելով ժողովուրդը, վշտակրեաներուն մխիթարութիւն մատեց։ Ցետոյ դրաւ մասնաւորապէս պատրաստուած սեղանակի մը վրայ, ուր մինչեւ երեկոյ երկու սեռէն ստուար բազմութիւն ներկայանալով՝ իրենց խունկն ու ջերմեռանդութիւնը մատուցին, օգնականութիւն եւ պաշտպանութիւն խնդրելով հրաշալի Աչէն։

Առիթէն օգտուած լինելու համար խորհեցայ օրինակել Աչի սնտուկին արձանագրութիւնն զոր նոյնութեամբ հոս կը դնեմ.

Շնորհալի է սոյն կերտուած,—Որ բընակեցուն է երջանկաց,—Հատուած քարից ուրբ դատակաց—Համազեղեղ բընակողաց։—Լուսափիւռն ազգին մեր,—Տենկրթիչն ուղղաբեր,—Հայոց սեռիս մեր լուսաբեր—Ցորդեաց չարիս յերկինս ի վեր։—Դերմաքուր դասակ նորին,—Ազգիս պահպան ձեռ ինքնին,—Կիլիկիոյ սրբոյ Գահին—Շնորհաւոր գերդասանին։—Զերդ աղաչաւոր մրգապահաց,—Լքեալ Թողու զնախին գահաց,—Ցեռ բազմաշան տեղափոխմանց,—Ասա զկայ առեալ ի սա հաճեաց։—Վայրաղողն ազգ որդւոցն բան,—Ի հաւատի, այլ պատիր ջան։

Հոս չորս տող անընթեռնելի են արծաթեայ տախտակին ճմլուելովը։

Եւ տակապէսն արկցին ասա հերձ,—Այլ հաւատեաւ դատցին անկեղծ.—Սեղբեստրոս սուրբ հայրապետ,—Նիկոդայոս ընդ սոյն անհետ։—Սուրբն Պարսամ վայելչակերտ,—Զոյգ են ասելն դասակցն չերտ,—Որոց ներկայիս փոխանորդ,—Զեռ գնացիւն գետ մչտայորդ։—Զատհման նոցին պահեալ ուղղորդ,—Երկիւղ զսիրտ սառն է անկորթ։ (՞)—Վայելչազարդ չքնաղ անուն,—Հանգիտապատիւ վերնայնոյն,—Գարբիել վեհն երջանկագոյն,—Փառազարդ փեսայ սուրբ գահոյն։—Վարմեալ ի գահն գեղազեղ,—Նոր Սիոնին չնորհազեղ,—Որ հաւատեաւ է լուսոյ տեղ,—Վեհիս գալով եղբորորդի,—Եփրեմ Չնչին նուաստ հոգի,—Ցորժամ յԱնտաք քաղաք եկի,—Մինչ փերեզակ իւղոյն էր։—Երկ հայրապետացցն մերոց,—Առ ի Քրիստոս հանգուցեալոց.—Շինել եռուն բացին հոգւոց,—Զայս բանակեալս հարցն սրբոց։—Մեծն Ղուկաս յոյժ գերիմաստ,—Ալէկսոնդեալ հոգւոց մեր լաստ,—Տ. Միքայէլ յաջորդն որ աստ,—Են հարազատք վեհիս նա փաստ,—Հայրապետացն որք են համեստ—Ընտանեկասերունդիս նա հետ,—Շնորհազարդ սրբազգեստ,—Վեհին իմոյ որ գերարուեստ,—Եղբօրորդի արեղայս եւ։—Էր Թուական ազգիս Հայոց,—Հազար եւ երկ ըստ հարիւրոց,— Զարեքատասանն ի նոյն չարոց,—Մինչ ձեռն արկի սոյն գործոց։

Ղալմքեար մահաեսի Ցարութիւնայիչեսջիք։

Մնուկը ինչպէս կերեւի Աչին հետ ժամանակակից չէ, այլ վերջէն շինուած յԱնտիոք քաղաք։ Բայց չգիտցուիր թէ այս սնտուկը շինուած աշապահները ի՞նչ անօթներու մէջ կը պահէին աչը, և թէ այդ անօթները ո՞ր են հիմայ։ Մխիթարական է անշուշտ որ այս «չգիտցուիրներուն» հանգամանքներուն Ամոռոյս մէջ կան բաւական հնութիւններ, զորս կը յուսամք թէ առիթ պիտի ունենամք ծանօթացնելու սիրելի ընթերցողաց։

Հրանդ Մրտրեան
Միաբան Սսոյ

ՇԻՇԼԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ՄԷՋ

—Վախ զաւակս, աս ի՞նչ կանուխ սեւ հողերը կրկեցիր։

Մայր մրն է որ կը հեծկլտայ սեւեր հագած, մանկամարդ մա՞յր մը, իր բիբերուն խորը ադամանդներ կը պսպղան, մայրական գորով կաթկթող աչերն մարած, նուազկոտ կոզղեն դեռահաս զաւկին թխորակ հոզակոյտը, ու կիսատ հառաչներ կը խղդուին անշունչ անէացեալ զաւկին դամբարանին մէջ։

—Տիկի՛ն, քանի՞ տարեկան էր զաւակդ. դպրոց գացած էր, ի՞նչ էր անունը։

—Ա՜խ, ինտոր ըսեմ... Նշան էր անունը, 14 տարեկան չատ խելացի։

—Նշան, կը ճանչնանք, դպրոցին թոքախտաւորն էր։

Հոնկէ քիչ հեռու, դռան մօտ, ստուերամած ծառի մը ակ տարեց կիներ խմբուած կը պատմեն իրենց ցաւերը, մին կը ճգնի միւսին աւելի տառապող ներկայացնել զինք, ուրիշներ դատելու կարողութեան տիրացած կը վճռեն ասոր անոր ցաւերու դառնութիւնը։

Ուրեմտոյ անոնցմէ մին կը յարէ.

—Ա՜խ, սա էօլիւմը տիւմանիշ չցուցնեն։

Ասկէ աւելի բանիմաց խօսք մը չէին սպասեր անշուշտ թորչոմած շրթնէ մը։

* * *

Ըսի՞ թէ փայտէ խարխիկ դռնէ մը ներս մտանք ընդունուելով... մուրացկաններէ։ Առաջին բանը զոր կը խլէ մեր տեսութիւնը՝ ասպետին դամբարանն է, հոյակուռ, փառաշեղ իր կաթուղիկէով յոխորտացող։

Ուշադրութիւնդ կը գրաւեն նաեւ հոս ու հոն կանգնուած ճերմակ շիրիմներ, որոց ստորոտը կը զարդարեն թարմ կանանչութիւն մը ու գունագեղ ծաղիկներ, որոց հպիլ մարդ չուզեր մտածել։ Ցետ մրն ալ կը տարածի դժբաղդներու թաղը, կուսակուած հողեր, միօրինակ ու զուգընթաց, ոմանք փայտէ խաչերով, այլք մատաղ ծառերով ու այս ամենուն վրայ ծաւալած է բարակ տխրութիւն մը։ Դրամ չունենալն գերեզմանէն անդին անգամ դժբաղդութիւն դատած են գերեզմանատան նախկին խնամակալները, ճշմարիտ իմաստասէրներ։

Կարելի չէ նկարագրել այդ թաղի դամբաններու շուրջ կծկուած ցաւատանջ կիներու արձակած սուր ճիչերն, որոց ի լուր կը փխրին էն պինդ զգացումներն իսկ։

* * *

Առջեւս պարզուած ցաւանկար այդ պատկերները արթնցուցած են զգացումներս, հեռուէն ըղձատենջ ձայներ կը գգուեն լսողութիւնս. ուցնցուած դալար յիշատակէ մը կը փնտռեմ պարմանի օրերուս բարոյականը. ողբացեալ Սրուանձտեանց Գարեգին եպիսկոպոս, կրթութեան անսուաղ կարօտի օրերուս մանան կարձանանան աչքիս առջեւ, իր կայտառ ու բոցփղէն աչերը, իր լրջահոգ դէմքն։ Երեւակայութիւնս կը պտտցընեմ եկեղեցին, ուր Սրուանձտեանց՝ կենդանի ու առոյգ չեւտերով կը քարոզէր, իր հմուտ հոգով խօսքերով, իր հոգեզգօն խրատներով հաւատացեալները կը մխիթարէր։

Հիմա իր օթեւանը կը փնտռեմ, ու անոր առջեւն եմ. մարմարէ շիրիմ մը կը միանայ հողին հետ, որու տակ ստուերի մը պէս անհետացած է այլ եւս իւր մարմինը։ Սրուանձտեանցին անունը հիմա քարին վրայ կը կարդանք, ի՞նչ ապուշ մարդկութիւն։

Դամբան մրն ալ կայ անոր քովիկը, մերկ շքեղութենէ, չորցած հոտերով իսպառ անտուք։ Կիզիչ արեւէն ճաթռատած հիւսուած ուրուներու պակ մէ կը կանգնի անոր հարթացած դամբանին վերեւ. ասալ «քնարոյ հեզնակին հանգըստարանն է, բանաստեղծի վայել ճշմարիտ գերեզման մը։ Լակոն կիներուն պէս ես ալ կը մխուիմ վիշտերու մէջ եւ վիշտերու ամենէն դառնին մէջ. ցաւ մը կը սոպայ ապիքներուս մէջ։ Դամբանին անշքութեան համար չէ վայրենական սարսուռս. իր կորուստին համար է։

* * *

Ամենէն աւելի սրտնեղիչ ազդումմ մը որ ունեցայ գերեզմանատան մէջ՝ Բերայի բնիկ քահանաներու (մէկէն զատ) ներկայութենէն էր։

Ազնուազուրգ թաղի մը ընտրողական ժողովոյ մանակցիչ, հարիւրներու տիրանալ ու ընչաքաղց, ասնօթիի մը պէս, 40 բարայով գերեզման մը օրհնելու համար եկեալ մինչեւ Շիշլի երթալ, ի՞նչքան ամօթ բան, ո՞րքան ստորնութիւն։ Գիտնալով որ հոն պանդուխտ լծակիցներ լեցուած են —անոնք որ զբաղնամ Ֆրանսրդ վարորդներ տախի պիրմիւսատէմէ զարդ էյլեմիչ իտի։

Վարորդն պահարդը մահային տերիկիկի 70 մէթրօ գատար օյտուղընտան, եւ զտիւրիւլմէսի միւմքին ատա օյունը յօր։

* * *

Մ-ը։- Բ։- վարորդներն զարդ օրմասընտան տոյայր, ճէնօվա հիւքիւմէթիյէ էհալիսինէ պէյանը թասդիւլեթ իթմէք իչին, իմբերաթօր Կիյեօմ՝ ճէնօվատաքի Ալէման գօնսօլօսընա էմր վէրմիչ տիր։

ՂԱՐԳ, ՃԷՐՀ, ՍԲՐԳԱԹ ՎԷ ԷՄՍԱԼԻ

Սապրգ խարիճիյէ նազբրը տէվլ. Սախտ բաշա հազրէթլերինին մախտումը եավէրանը Շահանէէն սիւվարի եիւզպաշըսը Ֆուատ պէյ՝ բաքիպ օյտրզը պէկիրի էվվէլքի ագշամ Շիշլի ճիվարընտա պիր խէնտէքտէն աթլաթմագ իսթէտիկի հայտէ, հէր նասրլաա հայվանըն էօն այագլարը խէնտէյին իչինէ գալըպ եիւզ իւսթիւ եէրէ գաքանմըշ, վէ մումախլէյհ տերհալ քէմալը ճէսարէթլէ տիգկինլերի չէքիպ հայվանը գալտրրմագ իսթէմիչ իսէ տէ, պէկիր իքինճի տէֆա օյարագ եան իւսթիւնէ երգըլմաղլա մումախլէյհ Ֆուատ պէյին սաղ օմուզը իլէ սաղ այաղը ինճինմիչ տիր։

Հատիսէյի կէօրէն պիր մասամ ներէն —մանաւանդ զանոնք չահագործող բարեկամներէն— ասոնցմէ աւելի գիտոտ սիրտ մը չեմ կարող ներկայացնել ու այս որքա՞ն համակրանք, Աստուած իմ, գերեզմանատան մէջ իսկ ազատ չեն Թողուիր։

Հրանդ Մ-ը։-ը։-ն

«ՄԱՐԻԱ ԲԻԱ» ՎԱԲՕՐԸՆԸՆ ՂԱՐԳԸ

Իթալիանքն ճէնօվա լիմանը խարիճինտէ վէ աչրգ տէնիզտէ Մ-ը։- Բ։- վէ Օրրիէյ։- նամ վաբօրլար ապրասընա վուգու պուլտուղը եաղլան տէհշէթի միւսատէմէյէ տապիր աթիւտքի թաֆիւլաթ ալընմըշ օյմաղլա, տէրճի միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Ղարգ օյան Մ-ը։- Բ։-ը 17 թայֆասը օյուպ, Նաբօրի իլէ իթալիանքն տիկէր չէհրիրէրինտէն պարաղը 173 եօլճու իլէ ճէնօվայա կիթմէքտէ իտի. եօլճուլարն էքսէրսի պիր գաչ ֆամիլեատան իպարէթ օյուպ, կէչիմ եօլու պուլմագ իւզրէ ճէնուպի Ամէրիգայա կիթմէք նիյէթինտէ իտիլեր։

Օրրիէյ։- իսէ՝ ճէնօվատան հարէքէթ իթմիշ օյուպ, կէճէ եարըսընտան պիր պուլուգ սաաթ սօնրա միւսատէմէ վուգու պուլմըշ տիր։

Ղարգ օյան Մ-ը։- Բ։- վաբօրընը 3ինճի գաբատանը իտարէ իթմէքտէ օյուպ, միւսատէմէտէն սօնրա եօլճլարն չըգարտրգլարը ֆէրեատու ֆիդան իւզրինէ՝ ուլանմըշ օյան պիրինճի գաբատանը սանտալարը էնտիրիմէսինի էմր էյլեմիշ իսէ տէ, իչպու էմրի իճրա օլընմագտան էվվէլ վաբօր ղարգ օյմըշ տիր։ Եօլճը վէ թայֆայը գուրթարմագ իւզրէ, Օրրիէյ։- վաբօրը սապահ գատար մահալը գագատան ուզագլայմամըշ իսէ տէ, 17 թայֆատան 14ի վէ 173 եօլճրտան եալընըշ 28ի գուրթարըլըպ, գուսուրը ղարգ ու թէլէֆ օյմուշ տիր։ 7 ազատան իպարէթ օյան պիր ֆամիլեատան եաղընըշ 8 եաշընտա պիր չօճուգ գուրթարըլապիմիշ, վէ գուրթուլմուշ օյանպարտան տիկէր պիրի՝ բէտեր վէ վալիտէ վէ գարտաշը վէ հէմշիրէ վէ սաիր ագրա գասը օյարագ, 9 քիշինին ղարգ ու թէլէֆ օյտրգլարընը պիլտիրմիշ տիր։

Իճրա գրլընան թաֆգիգաթտան անլայրլտրղընա կէօրէ, իքի վաբօր արասընտա 100 մէթրօլրգ ճիւղի պիր մէսաֆէ գայմըշ օյտուղը զեման՝ Մ-ը։- Բ։- վաբօրընն տիւմէնի եանլըշ պիր սուրէթտէ չէվրիւրէրէք պաշ թարաֆը տէվրիրմիշ օյմաղլա, եագայմըշ օյան Օրրիէյ։- վաբօրընն պուրուրը Մ-ը։- Բ։- վաբօրընն օրթասընտան 6 մէթրօ գատար սաբյանարագ վաբօրը իքիյէ պէօյմիւշ, վէ պու սուրէթլէ սագաթլյանան վաբօր 3 տագիգա զարքընտա պաթմըշ տիր։ Իչպու գազանը սէպէպի օյմուշ օյան Օրրիէյ։- վաբօրը 8 սէնէ էվվէլ Ուէբլ ժուվէֆ նամ Ֆրանսրգ վաբօրընը տախի պիրմիւսատէմէ զարգ էյլեմիշ իտի։

Վաբօրրն պաթարը մահային տէրիկիկի 70 մէթրօ գատար օյտուղընտան, եւ զտիւրիւլմէսի միւմքին ատա օյունը յօր։

* * *

Մ-ը։- Բ։- վաբօրընն ղարգ օյմասընտան տոյայր, ճէնօվա հիւքիւմէթիյէ էհալիսինէ պէյանը թասդիւլեթ իթմէք իչին, իմբերաթօր Կիյեօմ՝ ճէնօվատաքի Ալէման գօնսօլօսընա էմր վէրմիչ տիր։

ՂԱՐԳ, ՃԷՐՀ, ՍԲՐԳԱԹ ՎԷ ԷՄՍԱԼԻ

Սապրգ խարիճիյէ նազբրը տէվլ. Սախտ բաշա հազրէթլերինին մախտումը եավէրանը Շահանէէն սիւվարի եիւզպաշըսը Ֆուատ պէյ՝ բաքիպ օյտրզը պէկիրի էվվէլքի ագշամ Շիշլի ճիվարընտա պիր խէնտէքտէն աթլաթմագ իսթէտիկի հայտէ, հէր նասրլաա հայվանըն էօն այագլարը խէնտէյին իչինէ գալըպ եիւզ իւսթիւ եէրէ գաքանմըշ, վէ մումախլէյհ տերհալ քէմալը ճէսարէթլէ տիգկինլերի չէքիպ հայվանը գալտրրմագ իսթէմիչ իսէ տէ, պէկիր իքինճի տէֆա օյարագ եան իւսթիւնէ երգըլմաղլա մումախլէյհ Ֆուատ պէյին սաղ օմուզը իլէ սաղ այաղը ինճինմիչ տիր։

Հատիսէյի կէօրէն պիր մասամ վէ պիր գաչ զաթ տէրհալ եէթիշէրէք մումախլէյհին գօրընտան օյնայան օմուզ քէմէյինի եէրինէ կէթիրմիշլէր տիր։

Ֆուատ պէյ պատէհու թէքրար աթընա պիներէք նիչան թաշընտա քեաին բէտէրինին գօնաղընա կէլմիշ, վէ տէրագալ թապիպլեր ճէլպիյլէ թէտավիսի իճրա օլընմըշ, վէ ահվալը սըհհիյէսի մուճիպը էնտիշէ օյմատըղը անլայշըմըշ տըր։

—Իպմիրտէ էյէնի նամընտա պիր Բում գատրընը 180 լիրասընը սըրգաթ իտէրէք Ցէրսատէթէ գաչմըշ օյան Թագէտս նամ չախ՝ տիւն կէճէ Պէյօղլունտա պիր ումումխանէտէ տէրտէսթ օյունմըշ տըր։

—Իպոմրն պէյանընա կէօրէ, տիւն սապահ Բաբաղ Քէօրրիւսինտէ Մարիկօ նամընտա պիր գատրն՝ գօմյուսընը 13 եաշընտա չօճուղընը եըգամագ իւզրէ գուլյուլա էնտիրտիքտէ, չօճուգ նէֆէս ալամայարագ, պիհուշ պիր հալտէ գուլյուտան չըգարըլմըշ տըր։ Հայաթը թէհլիքէտէ իմիշ։

—Եվվէլքի կէճէ սաաթ 7 սուլարընտա Օրթաքէօյտէ եէնի Մահալէ ճիվարընտա տէվրիյէ Թարիգիյէ կէդէն բօյնա Նուրի էֆ՝ իւչ չախսա թէսատիֆլէ տէրտէսթ իթմէք իսթէտիկնտէ, մէրգումանտան պիրի պիր էլ տապանճա աթարագ մուամիլէյհի աղ գապուրկաբընտան եարալամըշ տըր։ Միւթէճաբրլար թասագիպ օյնարագ տէրտէսթ օյունմըշլար, վէ Մ-ամանէ սանտալճրլարընտան Վասիլ վէ Եօրկի իլէ վաբօրլարտա աթէշճիլիք իտէն տիկէր Վասիլ օյտուգլարը անլայշըմըշ տըր։

—Սայգըմ Սէօյիւտտէ եաբրմագտա օյան պիր խանէնին իսթ գաթընա չամուր չըգարմագտա օյան բէնչպէր Հասան նամընտա պիրիսի ներտրվէնտէն ալաղը տիւշէրէք պաղը եէրլերինտէն եարալանմըշ տըր։

—Ցիւն սապահ սաաթ 2 պուլուգ բատաէլերինտէ եէտիգուլ ճիվարընտան կէլմէքտէ օյան չըմէնտրֆէր գաթարը Արթին Նագարէթեան իսմինտէ պիրինէ չարբարագ եիւզիւնտէն վէ գօլընտան ճէրհ իթմիշ օյմաղլա, մէրգում Սիրքէճիյէ կէօթիւրիյէրէք, օրատան խասթախանէյէ կէօնտերիմիշ տիր։

—Բէնճպէր Մէհմէտի ճէրհ վէ գաթլ իթմիշ օյան գաթիլ քէօր Գօդոս նամ չախս գապրթաճա արասընրմագտա իքէն, էվվէլքի կէճ Սիւլէյմանիյէտէն կէչտիկի՝ գապրթա մէմուրլարը թարաֆընտան կէօրիւլերէք տէրտէսթ օյընճաղը սըրատա երնէ ֆիրար իթմիշ իսէ տէ, թաագիպ օյընըպ էյտէ իսթիմիշ տիր։

ՍԱՄԱԹԵԱՏԱ

ՖԻՐԱԼԸԳ ԷՎ

Սամաթեատա Թրամվայ ճառատէսինէ տէ Ազարճա չէշմէսինին իւզէրինտէ վաղը պիր պպպ քարկիր խանէնին պիր գաթընաքի պէշ օտասը քիրայա վէրիլէճէկկինտէն, ադրու իտէնլէրին՝ խանէ տէրուենինտէ պուլընան սահիպինէ վը եախօտ ճեբէրէյ Շ-ը։էյէ կաղէթաք մաթպասընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրիլան օյունուր։

ՆԱԳԼԸ ՄԷՔԵԱՆ

Տօգթ. Կ. Հիւնքեարպէյէնտ՝ քէնտի իգամէթկեահնը Պէյօղլունտա Պայրամ սօգաղընտա քեաին 29 նուամբրօյա նաղլ եյլեմիշ օյուղընտան, մահալը մէղքիւրտէ սապրզը վէճէյլէ հէր կիւն ալաթուրգա սաաթ 8էն 10ա գատար խասթա գապուլ վէ թէտավի իթմէքտէ տիր։

25—24

ՎԻԼԱՅԱԹԸ ՇԱՀԱՆԷՏԷ ՄՈՒԳԻՄ ԹԻՃԱՃԱՐ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԱՆ ՎԷ ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԼԷՐԻ ՎԷ ՍԱԻՐ ԱՍՀԱՊԸ ՄԷՍԱԼԻՀԷ ՖԻՎԳԷԼԱՏԷ ԳՕԼԱՅԸՐԳ

Սթամպօլճա վէ վիլայաթը Շահանէէթ վէ Եվրօքաճա մէվատտը ատլիյէ վէ սարրաֆիյէ վէ թիւճճարիյէ վէ նէհայէթ հէր տիւրլու խուսուսաթա տաիր իլլերի օլուպ տա, օ իլլերին նէրէլլերտէ գալմըշ վէ նէթիյճէսի նէ օլմըշ իսանուկի հագգնտա մալիւմաթը միւքէմմէլէ վէ սահիհէ ալմագ իսթէյէն զէլաթ՝ Գալաթատա Իզզէթ-Բաշա խանընտա 5 նիւմէրօյու Անտոն Ալիք էֆէնտիին իտարէխանէսինէ եիրմի ղրչլրգ բօսթա բուլը կէօնտէրտիքլերի հալտէ սիւալլէրինին ճէվապլարընը տէրհալ ալըրլար։ Թէլէկրաֆլա ճէվապ թալէպ իսէնլէրին՝ թէլէկրաֆ իւճրէթինի այրընա կէօնտէրմէլերի իյճապ իտէր։

ՊԱՆԳԻ ԷՎԻ

Ղ. Փ. ՁՈԲՈՒԻՐԵԱՆ

9 Գալաթիոյ Գոմէրն Խանէն Խարբերդ 9.

Մէջքիւր պանգա էվինէ պօրսա վէ սարրաֆիյէ մուամէլաթը սուրէթը մաթլուպէտէ իճրա օլունուր վէ մուսատատագ չըմէնարքիւր բրօմէլէրի վէ վարագի սահիհէ սաթլըր։

Բէջ ճիզի պիր սգօնթօ իլէ գուբօն պէտէլէրի թէէտիյէ օլունուր։

Իքրամիյէլի հեր նէվի թահվիլաթ ալնրպ սաթլըր, վէ հեր նէվի իքրամիյէլի թահվիլաթն քէչիտ օլրնան իլք գուրսաբնան թա ան գուրարնա գատար իսապէթ իտէն նումէրօլարրն րէմի ճէտվէլէրի կէօզտն կէչիրիլիպ իքրամիյէլէր թէգիգ օլունուր։

Սաթրն ալրնան թահվիլաթն նումէրօլարը այրրճա պիր տէֆթէրէ գայտ օրլունրպ, միհիմմ քնարլար՝ ատրնալ միչթէրիյէ խապէր վէրիլիր։

Թաշրալարտան վագը օլան սրբարրչաթ սէրիան վէ մաթլուպ սուրէթտէ իճրա օլունուր։ չու գատար վար քի, պէտէլի վէ եախտ թահվիլաթ պիրլիքտէ իրալ օլունմալը տրր։

Թալէպ օլրնան մաիլամթրն ճէվապը իչիւն բօսթա իւճրէթի մէքթուպլա պէրապէր կէնտէրիլմէլի տիր։

Գալաթատա Գոմիսիոն խանրնրն գարշըսրնտա 9 նումէրօլր մաղազատա

Ղ. Փ. ՁՈԲՈՒԻՐԵԱՆ

պանգա էվինէ միրաճաաթ օլունմալը տրր։

ՏՕԳԹՕՐ

Կ. Ց. ՓԱՇԱԵԱՆ ԷՖ.

որ ութը տարինէրէ ի վեր գաւառները կը գանուէր, այս անգամ իր բնակութիւնը Կ.Պոլիս, Կէտիկ-Փաշայ թիւ 13 տունը հաստատած է։

Գաւառացիներուն ապրելու եղանակները ուսումնասիրած ըլլալով, իրեն դիմող պանդուխտները մեծապէս պիտի կրնան օգտուիլ։

Եթէ գաւառները գանուած հիւանդներու վրայ մանրամասն գրաւոր տեղեկութիւն տրուի եւ մէկ մէճիտ վճարուի, հարկ եղած դարմանն գրաւոր պիտի հաղորդուի, ասոր համար Պոլիս անձ մը նշանակելու է։

Բացի կիրակի օրերէ, ամեն օր իր տանը մէջ հիւանդներ կ'ընդունի։ Ուրբաթ ժամը 6էն 10 ձրի։ Երկուշաբթի ժամը 9էն 10½, կամուրջին գլուխը Քիւլիքեան գեղարանը։ Հինգշաբթի ժամը 7էն 10 Մահմուտ Փաշա Փափամաճեան գեղարանը կը գանուի։ Իսկ երեքշաբթի օրերը ժամը 2էն 6 Անտոն էֆ. Դալիգեանի Լանկայի գեղարանին մէջ ձրի հիւանդներ կը դարմանէ։ 20—8

ՏՕԳԹՕՐ Պ. ՔԻՒԶԻԿԻՔԵԱՆ

ԹԱՊԻՊ ԼԱՎՈՒԹԱ ՎԷ ՁԷՐՐԱՀ

Պու տէֆթա Իւսկիւտարտան Գասրքէօյտէ Բէքմէզ Թարլասընտա 16 նումէրօլը խանէյէ նազը մէքանն իտուպ, պիլիճիմէվ էմրազը խարճէյլէ վէ տարիլիյէր ուսուլը ճէտտտէ իւզրէ թէտավի իտէր։

Խուսուսի իլէ էմրազը սասպիյէ վէ էմրազը թէնասիւիյէ նիսայր վէ պսէքերրէ բրօֆէսէօր ազ. Ռու թարաֆրնտան քէչֆ օլունան ալրօվա չօճուգլարը միպթէլա պօղզլարը գուչ պօղան (տիֆթէրի) խասթալրգլարընը քէմալը մեհարէթէ թէտավի իտէր։

Ճումատա էրթէսի կիւնլերի էօյլէնէն սօնրա մէճճանէն խասթա գապուլ օլունրր։ Բազար էրթէսի վէ բէնէյնպիհի կիւնլերի էօյլէնէն էվվէլ երէնքէտնտէ Սըհհէթի վէ Սագաան էֆ.լր էճզախանէլերինէ պուլընրպ, ասիր կիւնլեր էօյլէնէն էվվէլ Իւսկիւտարտա Իճառիյէտ Սինեոր Սթրաթի վէ Գույումճեան էֆ. էճզախանէլերինէ պուլընրպ, սալը կիւնլերի օրատա քէնտինէ միրաճաաթ իտէն խասթէկնանը մէճճանէն թէտավի իտէր։ 40—15

ԷՊԵՏԱ ՍԱՂԱՖԱՆՍԸ

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ

ԳԱԼԱԹԱ ԳՈՒԼԷՍԻ ԳԱՐԵՇԸՍԸՆՏԱ

Եուղէնը օֆոյզընէն Խանէպո Ն. 657-659

Մ. ԺՕՐԺ ԲՍԱԼԹԻ

ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մէջքիւր մաղազատա զայէթ էհվէլն ֆիյաթլա վէ հեր քէսին քէսէսինէ էլվէհիյլի սուրէթտէ աֆիտէքի էշեալար սաթրլմագտա տրր։ Շէօյլէ քի, հեր չէքլ վէ հեր ճնճատա սայն, եաթագ վէ եէմէք վէ իշ օտասը վէ եազրխանէ վէ իտարէխանէ էշեալարը, խալլար, այնալար, իրէքլի վէ եուունը զումաշլար վէ սարբէ։

Ժօրժ Ժ. Բսալթի մաղազասը՝ էվրօբանրն պայլրճա ֆապրիգալարը յա ճարի օլան միւնասէպաթը վասիսը վէ պինէնքը ք'նտի ֆապրիգալարը սայէսինտէ քէնտի միչթէրիլերինէ ֆէվզէլատէ նէֆիս վէ միհնքմ մօպիեալար իճա իճմէկի վէ ատրէճէի նիհայէտ էհվէն իճրէթէլէ էշեալ մէղքիւրէյի եէրլէշտիրիպ տէօշէմէքլիկի վատ վէ թէահհիւտ իտէր։

☛ ՄԻՄԻԱՅՆ 2 ՂՐՈՒՇՈՎ

կրնաք գնել փառակազմ եւ պատկերազարդ փոքրադիր Աղօթագիրքը, որ կը ծախուի բոլոր գրավաճառց քովը։

Ոսկեզօծին գինն է երեք ղրուշ։

ՍՍԱՐԱՖԻԵԼ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լենտրա 25 յուլիս

Ինկլ. էհնամը Ինկ. Լիր.	107—
Օամ. էհնամը այշլար	25—12
» » գաբանար	25—37
» » Սէրի Ա	64—75
» » » Բ	42—75
» » » Գ	27 –37
Օթօման 1871	098—21
Օսմանը Պանգասը	—
Բուսիա իսթիզրաղը	—
Մըսրը տույ. մութթահրաէ	—
» իմթիյազը	—
Տալրէի Սանխէի Մըսրը	—
Եունան 5 % 1879	32—50
Ռօչիլա իսթիզրազը	—
Պուլկար իսթիզրազը	94—50
Գոմպիո Բարիզ 3 այ վաստէ	25—40.

Բարիզ 25 յուլիս

Ֆրանս. էհն. 3 % ֆր.	102—05
» » 4½ %	107—80
Եէնի Օամ. էհնամը այշլարը	25—75
» » » գաբանաը	25—77
Մարոքոյի	
Սէրի Բ.	42—75
» Գ.	27—80
Բուսիյի չըմէնաքֆէրի	148—12
Օսմանլը Բէժիրի էհնամը	497—50
« Պանգասը	707—18
Գրէքի Լիոնէ	820—
Գրէքի Ֆոնսիէ	—
Գոնթուար ա'էգզոնթ	—
Սիւլէյիչ ագտիոնը	3222--
Իթալիա էհնամը	88—
Մըսրը Ֆոնտ. մութթահրաէ	—
Բաքոտիթէ թիւրք	486—80
Գոմպիո 3 այ վաստէ	25—29

Վիէննա 25 յուլիս

Լոնտրա իւշէրինէ գոմպիո	121—90
Բուսիյի չըմէնաքֆէրի ֆի.	79—30
Օսմանլը Բէժի ագտիոնը	283—30

ԴԱՂԱԹԱ ԳՕՐՍԱՄԸ

Էհն. ուս. թիւն ազչ. գոր.	28—06
» » » էն եիւքսէք	28—10
» » » էն ազչաղը	27—32
Գաւ. տապահ ազչլարը գ. ք.	28—07
Թանվիլաթը Օսմանիյէ	102 –
Սէքի Ա.	64—30
» Բ.	42—30
» Գ.	30—10
Բուսիյի չըմէնտ. ազչմ գր.	144—
» » էն եիւքսէք	145 --
» » էն ազչաղը	138 - 50
» » այշլար	146 - 50
Բըխթամ թէվֆիքը. ֆր.	485—
Ագչէ Գէրիզի	6—
Բէրօր Ղրշ.	—
Էվվալէտիզ » բէրօր	40—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէքի ժէնէրալ	11—12
Սօսյէթէ Օթօման	6—38
Օսմանլը Սիկուրթա չիրքէթի	7—80
Ռէժի ագտիոնը	21—35
Գազոմիյ	10—95
Թրանսվաալ մտաէնի	64—
Գորբորէյն Թապա	5—04
Էքսթոր սիկարէթ Ա.)	3—15
Բ.)	3—07
Օրօզտի Պագ Թիճրէթիլրի.	125—

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օամ. լիրատը 100 ղ. տան	Ղրշ. Բ
Գէյազ մէճիտյէ ֆարզը	108—13
Մէթալիք »	98—
Գէյլիք »	102—
Ալթըրգ »	103—
Իսկէմէ լիրատը	110—13
Ֆրանսազ ալթունը	87—14
Բոլ	90—15
Գրէմից ալթունը	51—20
Գոլդոն գոյմէտի	8—50

ԳԱՄԳԻՈ

Լոնտրա	109 —7/16
Բարիզ 3 այ վաստէյի	28 - 02½

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱԳՈ ՍԷՐԱՖԷՅԻՐ

Ճանիպը ալիսինտէն

(14) Իզմիտտէ պուլրնան սասքիրը Շահանէրնն պիր սէնէյիք իտարէէրինէ միզթէէզա էրզագտան սիմ մէճիտի 19 ղրշ. հիսապրյա նանը ազիզին պէէր գրյէի էէսիտի 30½ բարա, վէ լահմ 4 ղրշ. 30, վէ հէրլի արբա 19½, վէ սամ 6 բարատա, վէ հաթապրն պէէր չէքիսի 8 ղրշ.տա, վէ մէչէ քէօմիրիւնն պէէր գրյէի սիմի սիմ մէճիտի 20 ղրշ.տան 11 բարատա, վէ էսկիչէհիրտէ արամազ ճիւնուար ճէնապը Միւիւքանէնրն իտարէէրինէ միզթէզա էրզագտան սիմ մէճիտի 19 ղրշ. հիսապրյա նանը ազիզ 32, կիւշթ 159, օզան 9, չարը 23, սամսն 5, հաթապ 6, քէօմիւր 12 բարատա օրա թաիպէրի էօնէսինտէ օյտուղընտան, ֆիյաթը մէզթիրէտան թէնգիրաթ իճրապրյա պուրտաա իթայա թաիպ օլանլարը՝ մագամը ճէլիը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի։ 3—2

* * *

(15) Սէլիմիյէ զըլյէ Հիւմայունը խարիճիտէքի պիր պապ պագչալ տիւքքանանրնն մրատէթը իյաբը սէնէի հալիյէ թէմուզրնն 15նտէ խիթամ պուլաճաղընտան, պու քէրրէ միզայէտէյ գօնրյմը, վէ գարաբը գաթիսի եէվմը մէզթիրտէ իճրա զըլընճաղը թաիպի պուլընմրշ օյտրղընտան, թաիպ օլանլարրն վէ չէրահիթնի անյամագ իսթէյնլէրին զըշլի Հիւմայունը մէզթիրտէ գօմանանլրգ տարիէսինէ միրաճաաթ իթմէլէրի։ 3—2

* * *

(16) Մա Եանեա ալթընը նիզամիյէ ֆրգասրնտա պուլրնան հայվանաթ իչիւն 311 սէնէսի ազօսթօս իպթիտասընտան 312 սէնէսի թէմուզը զայէսինէ տէկին պիր սէնէի քեսմիլէ զարթընտա լիւզումը օյանագ էշեաթ մույթապյէ մահալինէ մէվզրի միւնագասայա գօնրյտրը կկպի, թարիխը իյանտան իթիպարէն նիհայէթ պիր հաթիյա գատար պուրաճա տաբսի միւնագասասընտա տէվամ օլրնաճաղընտան, իթիասընա թաիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի։ 3—2

* * *

(17) Նիզամիյէ չարը անպարը իչիւն միւպայէասընա լիզում կէօրիւլիպ մէվգիի միւնագասայա վազ օլրնան 80000 գանթարը ճէտրտտէն 100000 գանթարը ճէտրտէ գատար սամանրն պէէր գանթարը սիմ մէճիտի 19 ղշ. հիսապրյա 13 ղշ.տա թաիպի էօնէսինտէ օյտուղընտան, թէնգիրը ֆիյաթլա իթայա թաիպ օլանլարրն մագամը ալիի Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի։ 3—1

* * *

(18) Պէյրութտա պուլընան ասա քիրը Շահանէ իչիւն մէվզիի միւնագասայա վազ օլրնան էրզագտան տագիզին պէէր գրյէի էէսիտի 40, նանը ազիզին 35, էրզին 59, սաուէնին 290, թուզրն 19, օզաներն 12, սապօնրն 88, չէքերին 89, զէյթունրն 35, չարիին 23, սամսն վէ հաթապրն 6չա պուլուգ,զէյթին 85, գուբու ֆասուլանրն 35, նոհուտրն 31, կիւշթին 163, կազրն 35, քէօմիւրին 17, պուլկուրրն 29, սիրքէնին 13, պէքսիմէթրն 53 բարա ֆիյաթլարյա մահալի թաիպի էօնէսինտէ օյտրղընտան, թէնգիրը ֆիյաթլա իթասընա թաիպ օյանլարրն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի։ 3—1

Շուրաի Պահրիյէ

Ճանիպը ալիսինտէն

Թէբանէի Ամիրէ չարը անպարը,յա էրէյլի մատէնը Հիւմայունը իչիւն լիզումի օյան չարը վէ սամանրն՝ ֆիյաթը մաիլուէ վէ չէրաիթը մուգարրէրէսի վէճճէ թարիպի էօնէսինտէ օյուպ, իյաու թէմուզրն օն պէչինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ սաաթ օնա գատար եիւգտէ պէչ թէնգիյ գապուլ օլունճաղընտան, օյ վէճճէյէ իթայա թաիպ օլանլարը՝ տէբօղիյօ ագչէրիյյէ պէրապէր Շուրաի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իյան օյուններ։

13 թէմուզ 311

Իմարաթը ամիրէ իչիւն միւպայէասընա լիզում կէօրիւնէն 91 սթիգ գրյէ 308 սիրէմ մրգտարը խարիս չիյէք գաֆրանրնն պէէր սթիգ գրյէսի 464 ղրշ.տա Սէլանիքտէ թաիպի էօնէսինտէ պուլունտրղընտա վէ եազրնտա գարաբը գաթիսի վերիլէճէկինէ պինէն, նօգասնրյա իթա իթմէք վէ տահա գիյատէ մաիլամաթ արմագ իսթէյնլէրին՝ Տէրասաէթտէ մէճիյամ իսարէի էվվէլ Մանասթրտա էվվաֆ վէ Սէլանիքի վէ Մանասթրտա էվվաֆ մուհասպէպ՝ իրիկինէ միրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 11 թէմուզ 311 3—3

Էվվաֆիր մազպուրթէն Բուլֆգաստա, վէ էվվաֆտան Պաղտասրն չարգիյէ ճիհէթինտէ վարը մա գէմին մէզրա, չէթանի վէ եէրանի իքի գրթա պաղ 10200, վէ հարդէթր իմամր ազէմ Բաղաուլլահուա անրէի էֆէնտիմէ հարդէթէրի էվվաֆընտան Պաղտասրն զարգիյէ ճիհէթինտէ վազը թէպլիյէ Տօլայը 7800, վէ Խորասան գաղասընտա Խաիս նահիյէսինտէ վագր նէէր իւ իմամ արազիսի 13,333⅓, վէ եինէ մահալը մէզքիւրտէ վազը Խօպլուս մուգաթասաը 30,000 ղ.յ. պէտլիթը սապրգալարրյա 311 սէնէսի իյլուլընտան իթիպարէն թասարրուճ օյուճմագ, վէ պուլսրրն պէտէլաթր մուգարրէրէէրի պէրվէճճէր նըսֆիյէթ ազօսթօս վէ թէրլրինը էվվէլ իպթիտասրրնտա սիքքէի խաիսէ օյարագ թէէմիյէ խորվէք չարթը վէ չէրանթը լազրվէի սարիէսիյէ իյճապրնա կկօրէ իքի վէ իւչ սենլիկինին իյճարը զրմընտա մահալինճէ մէվզրի միւգայէտէյ գօնուտրզը՝ Պաղտասա էվվաֆ մուհասպէճիիկինէն վարիտ օյան 5 հազրան 311 թարիխ վէ 14 նումէրօլը չուզզատա պէյան ու իյար օյունմրշ օյտուղընտան, մուսագգաֆաթը մէզքիւրէյէ զամմա իսթիճարրնա թաիպ օլանլարրն՝ թարիխը իյանտան իթիպարէն սենլի հայէյ ազօսթօսրնն 15ինճի կիւնինէ տէկին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմն ագչէսինի միւսթասնրպն Տէրասաէթճէ էվվաֆը Հիւմայուն Պազինէսինտէ մուհասպէի ումումիյէ իտարէսինէ, վէ մահալինճէ մէճիրտր իտարէ վէ էվվաֆ մուհասպէճիիկինէ միրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 11 թէմուզ 311 7—3

ՏՕԳԹՕՐ ՁԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

Գումգապուտա էրմէնի Բաթրիգխանէսի ճառատէսինտէ 15 նումէրօլը խանէտտ.

Միւտատէթը մէտիտէտէն պէրու ֆէնը թէպապէթտէ քէսը թէէրիւպէ իթմիշ օյան թաիպը մուսամիէյէ պու տէֆա խանէի մէզքիւրտէ իգամէթ իթմէքտէ օյուպ, ասրբ վէ ճէհէզը հազրի վէ ճէհէզը ընենոէ-լէի պէէյէ ահա հէր նէվի էմրազը արգգաթ ու իհիմամը մախսուսա թէտավի էյլեսիկի կիպի, լէվռնլաքթ վէ ամէլ-ը ճէրբ-հէյէի տախի իճրա իտէր։

Քէնտի խանէսինտէ հէր կիւն խասթա գապուլ իտէր, վէ բէնճէնպիհ կիւնլերի էօյլէնէն սոնրա միրաճաաթ իտէն խասթէկնանը մէճճանէն թէտավի իտէր։

Զարշէնպհ կիւնլերի տախի էօյլէնէն էվվէլ վէ ճումատա էրթէսի կիւնլերի էօյլէնէն սոնրա քէսրբիւ պարշնտա Քիւչիւքան էֆ. էճզախանէսինտէ խասթա գապալ իտէր։

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Թէքքար իլան իլէ թաղեիրը մուամէլաթ օլրնճայա գատար, եանի նագտ իլէ ֆիւրուխթ օլրնմագ գախտէսի վազ զըլընճայա սէկին եաղրնը մահլիւլաթը վագֆիյէտէն հիսէսարանրն հասպէ նէզամ պիլա միւզայէտ Բէֆվիզ իսէճքլերի հիսէսլի սէքնէլէրին նըսֆը մէճիտի 19 ղրուշ վէ նըսֆը տիկէրի Խաղինէի Էվվաֆը Հիւմայունրն սուրէթ վէ սերկի վէ գուբօնը իլէ սաթըլաճագ տրր։ Թամմ հիսէսլի օլուպ տա պիմուզայէտ սաթրանրարրն մուաճճէլէսինին նըսֆը լիրա 100 ղրուշ հիսապրյա լիրա օլարագ, վէ տիկէր նըսֆը քէգալիք սուրէթ վէ սերկի գազուլիյէ իսթիֆա զըլընճաղընտան, պու գապիլէն ամիր իւգ զիքր մահլիւլաթրն մուայյէն օյան 4 հաֆթա միւտատէթը իլանը պիլիճրա օյ վէճճէյէ զկրտտ մուրագամ պէտէլաթ իլէ թաղիպլերի էօնէսէլերինտէ գալմըշ իսէտ, պու պէտէլերին հատը լայզրնա ատէմը քիֆայէթի հասպէպիյէ թէքքար իքի հաֆթա տահա իլանը մուգարէր օլմասրնա պիճայէն 5ինճի իլան միւտատէթի օլան իչպու 311սէնէսի թէմուզրն 10ընճը կիւնիւնտէն իթիպարէն մահր մէզքիւրը 17ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնէ գատար թաիպ օլանլարրն՝ զըյմէթը մուխամմէնէլերինն էօչրիւնէ միւսավի թէէմն ագչէլերի իլէ պէրապէր Մահիլաթի խարէսինէ միրաճաաթ իթմէլերի՝ լազմ կէլէճէկի 5ինճի տէֆա օլարագ իլան օլրնը։

(1) Ճիւմէլէրին պայլարընտա իլք հիզատա պուլրնան բազգամլար՝ մահիլաթրն նիսէրօլարընը վէ իքինճի հիզատաքլէր զըյմէթը մուխամմէնէլերինի պիլիճիմէքտէ տիրլէր։

ԽԸՏԻՎԼԻՅԷ ՎԱՐՕՐԼԱՐԸ

ԻՏԱՐԷՍԻ

Տէրասաէթի իլէ Իսքէնտէրիյէ արասընտա հաֆթասա պիր տէֆա 51 սաաթ զարքինտա սիրաթ բօսթանը

Հէր ճումատա կիւնլերի էօյէնէն սոնրա սաաթ. սաաթ 2տէ Իսքէնտերիյէտէն վարօր հարքէթ իտուպ, Սիրքէճիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտէճէք օյան Օրէան էքսպրէս (Շարգ սիրաթ) գաֆարքան ելթիշկինէք իւրէք բազար կիւնլերի էօյլէնէն սոնրա ալրաք. սաաթ 3տէ Տէրասաէթի միվաստէլէթ իտէճէք տիր։

Գահէրա վարօրը գու. լարշէնպէհ կիւնիւ. էօյլէնէն սոնրա ալաֆր. սաաթ 3տէ Տէրասաէթիտէն հարքէթ իտուպ, ճումատա կիւնիւ. էօյլէնէն սոնրա ալաֆր. սաաթ 5տէ Իսքէնտերիյէյէ միվաստէլէթ իտէճէք օյուղ կեպի, չարշէնպէհ կիւնիւ. սաթի Օրէան էքսպրէս իլէ Լիվրասանա Տէրասաէթէ միվաստէլէթ իտէճէք օյան ելյէնէսէ սոնրա ալաֆր. սաաթ 5տէ Իսքէնտերիյէյէ միվաստէլէթ իտէճէք տիր։

Պէյրութ Ճումատա էրթէսի կիւնլերի սաաթ ալաֆր. սաաթ 10տա Իսքէնտերիյէտէն վարօր հարքէթ իտուպ, Սիրքէճիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտէճէք օյան Օրէան էքսպրէս (Շարգ սիրաթ) գաֆարքան ելթիշկինէք իւրէք բազար կիւնլերի էօյլէնէն սոնրա ալրաք. սաաթ 5տէ Տէրասաէթի միվաստէլէթ իտէճէք տիր։

Գահէրա վարօրը գու. լարշէնպէհ կիւնիւ. էօյլէնէն սոնրա ալաֆր. սաաթ 10տա Սէրքիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտուպ, Սիրքէճիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտէճէք օյան Օրէան էքսպրէս (Շարգ սիրաթ) գաֆարքան ելթիշկինէք իւրէք բազար կիւնլերի էօյլէնէն սոնրա ալրաք. սաաթ 5տէ Տէրասաէթի միվաստէլէթ իտէճէք տիր։

Գահէրա վարօրը գու. լարշէնպէհ կիւնիւ. էօյլէնէն սոնրա ալաֆր. սաաթ 10տա Սէրքիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտուպ, Սիրքէճիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտէճէք օյան Օրէան էքսպրէս (Շարգ սիրաթ) գաֆարքան ելթիշկինէք իւրէք բազար կիւնլերի էօյլէնէն սոնրա ալրաք. սաաթ 5տէ Տէրասաէթի միվաստէլէթ իտէճէք տիր։

* * *

Սոսբէ-Խարթը

Հէր չարշէնպէհ կիւնլերի սաաթ 2 սաաթ 10տա Իսքէնտերիյէտէն վարօր հարքէթ իտուպ, Սիրքէճիտէն Էվրօբայա հարքէթ իտէճէք օյան Օրէան էքսպրէս (Շարգ սիրաթ) գաֆարքան ելթիշկինէք իւրէք բազար կիւնլերի սաաթ 2տէ Սուսքիտէ կիւնլերի Սուսքիտէն չզգարագ ճիտատէյէ ալրարագ Սիվէյիչէ միվաստէլէթ իտէճէք տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Օվալամագլա իճրան միւտավաթ իտէն մուպլիմ Մ. Է. Սամա՝ եերմի սէնէ նամիլը մավաֆֆագիյէթ օյտրգտան սոնրա, պու քէրրէ Տէրասաէթէ միվաստէլէթլ, հէր նէվի ռիւմաթիպմ (սրգր) խասթալրպլարընը թէտավի իտիյօր։ Իգամէթ կեասր՝ Գէյօղլուտա Թիւնէլ մէյտանընա Զիւմպիլ սօգաղընտա 20 նումէրօլը մահալատ տիր։ 15—9